

Uredništvo in upravišstvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

Naročnina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali ožnanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 25.

Maribor, dne 26. februarja 1909.

Letnik I.

Poraz Narodne stranke.

Dne 18. in 19. t. m. je pri občinskih volitvah okolica Sv. Jurij ob juž. žel., kakor smo že poročali, prvič nastopila Slovenska kmečka zveza proti Narodni stranki. Reči moramo, da si je priborila tako zmago, da sme biti ponosna na njo. V vseh treh razredih so zmagali vsi kandidati Slovenske kmečke zveze; in sicer imajo v 3. razredu nad 100 glasov večine, v 2. razredu nad 60 glasov, v 1. razredu nad 20 glasov večine. Torej Narodna stranka nima v novem odboru nobenega odbornika in nobenega namestnika. Res čuditi se moramo, da smo si priborili tako častno, ker je rabila Narodna stranka sredstva, katerih ne rabi noben pošten politik.

Že na zaupnem shodu Narodne stranke v nedeljo pred volitvami je nek učen gospod Narodne stranke z povdankom polagal svojim vernim na srce, da jim mora biti Narodna stranka svetinja, da naj porabijo vsa mogoča sredstva pri agitaciji; zlasti pa jim je dal sledeči zlati nauk: naj gledajo na to, da bodo raznašali izkaznice in glasovnice pristaši Narodne stranke in ti jih naj hitro razdele svojim pristašem, za pristaše Slovenske kmečke zveze pa naj jih zadržijo in neso potem pred zadnji večer pred volitvami v občinski urad nazaj, da bi na tak način bili pristaši Slovenske kmečke zveze primorani, sami priti po izkaznice in glasovnice še le zadnji dan pred volitvijo. S tem, tako je modroval, boče odpadlo veliko glasov za kandidate Slovenske kmečke zveze. In res, njegovi zvesti poslušalci so se zvesto držali tega zlatega (?) nauka, tako da je velika večina naših mož dobila glasovnice v roke še le zadnji dan, ali k večjemu dva dni pred volitvami.

Tudi podpisane glasovnice so nosili, da ne bi mogli potem pristaši Slovenske kmečke zveze napisati svojih kandidatov. Tudi o tem bi se dalo napisati nekaj zanimivih prizorov. Skratka: da bi Narodna stranka pri nas rešila svojo razbito ladjo, porabila je vsa mogoča sredstva, o katerih pa itak c. kr. okrajno glavarstvo, kakor upamo, še ni izreklo zadnje besede. Tudi komisija je bila po večini v nasprotnih rokah, ali po naključju ali po zvijači, o tem bode najbrže c. kr. okrajno glavarstvo še preiskovalo.

Da si je pa Slovenska kmečka zveza vkljub tem zvijačam priborila tako častno zmago, to je liberalce tako zmedlo, da niso vedli, pri čem da so. In svojo jezo so si hladili z znanim zabavljanjem na pristaše Slovenske kmečke zveze. Nekateri bi bili radi

s surovostjo nastopili, nekdo je baje celo držal odprti nož v rokah in kričal, da hoče kaplana zaklati, a taktični nastop gospoda c. kr. komisarja dr. Brescharja, ki je celo volitev jako vztrajno in vzorno vodil, je preprečil hujše izgrede.

Zato smo se pa prav iz srca smejali, ko smo brali v „Narodnem Dnevniku“ sledeče: „... 18. 2. zmagali so klerikalci s tretjino. Udeležba velikanska na obeh straneh, tako da se je po sklepu nepredvidne komisije volitev II. in I. razreda preložila na drugi dan. Posledica je bila slaba in propad narodnjakov. V to so se porabila do zdaj še neznana sredstva. Človek bi se moral le čuditi, kaj vse znajdejo ljudje, ki imajo s svojimi kimovci vred 24 ur na dan prostega časa. Natančnosti sledijo, kaj se vse preišče.“

Le iščite, pa boste zastoj iskali!

In zopet: „Zoper volitev v Št. Juriju ob juž. žel. se bo uležil ugovor.“

Bo grozdje prekislilo. Ali hočete imeti še hujši poraz?

In zopet piše: „Baje se bodo morali nekateri klerikalci seznaniti s sodnijo.“

Samo malo še počakajte, pa boste zvedeli, kdo se bo seznanil s sodnijo.

Mi pa samo rečemo: Čast zavednim pristašem Slovenske kmečke zveze, da so se udeležili v tako velikem številu te volitve, da so ostali trdni, da se niso dali zapeljati, čast pa tudi vztrajnim agitatorjem, ki so v tako kratkem času pripomogli Slovenski kmečki zvezi v Št. Juriju ob juž. žel. do tako sijajne zmage.

Shod v Rogaški Slatini.

Včeraj dne 25. t. m. se je vršil občni zbor katoliškega političnega društva za rogaški okraj v Ogrizkovi gostilni, kojega se je udeležilo razven mnogoštevilnega občinstva iz rogaškega okraja tudi mnogo zaupnikov Slovenske kmečke zveze iz šmarškega okraja. Društvo si je volilo svoj prejšnji odbor. Shodu je predsedoval nadžupnik gospod Korošec iz Sv. Križar tik Slatine. Izmed poslancev sta se udeležila shoda gg. Pišek in dr. Korošec.

Državni poslanec Pišek je poročal o splošni politični situaciji. Omenjal je, kar se je dosedaj v državnem zboru storilo ter pojasnil, zakaj se je državni zbor zaključil. Toda Bienenrth je po zaključitvi storil napako, ki bo postala usodepolna za njegov kabinet. Hohenburger in Stürgkh sta za Slovane Geß-

strija tudi nima čiste zlate vrednote ali valute, temveč tako imenovano šepajočo, to se pravi: Avstrija plačuje sicer zunanjim državam v zlatu, doma pa se v prometu tudi poslužuje in plačuje v srebru, katerega imenska vrednost, vkovana na novcih, je veliko večja, kakor notranja vrednost jedra.

Naj pa tudi ima kaka država zlato, srebrno ali obojno vrednoto, vendar mora imeti za podroben promet tudi druge novce iz manj vrednih kovin, katere imenujemo drobiž. Nominalna ali imenska vrednost drobiža je velikokrat večja kot njegova notauja vrednost. Kjer imajo zlato vrednoto, tam kujejo drobiž iz srebra, bakra, niklja ali bronu.

Zakaj pa nimamo tudi zlatega drobiža? Če pomislimo, da tehta 20kronski zlat le 6.77 gramov, — kakšen bi neki moral biti zlat drobiž za 20, 10 ali celo za 1 vinar? Bi pač morali imeti velika očala ali povekševalno steklo, da bi ga opazili. Neobhodno je tedaj potreben za mali promet drobiž iz manj vrednih kovin.

Če pa tudi presega daleč na novcu označena vrednost istinito vrednost drobiža, vendar se pa ni bati, da bi nastale za državo ali posameznika radi tega kakšne nepravilnosti. Država določa namreč natančno množino drobiža, se torej ne sme v poljubni množini kovati; potem ni nihče prisiljen sprejemati drobiž nad določeno svoto, in vse javne blagajne so zavezane, zamenjati gotovo svoto drobiža za zlate novce.

Tako določa postava v Avstriji, da se sme kovati drobiža le za 414 mil. kron, in sicer: petkronskih kosov za 128 mil., enokronskih za 200 mil., nikljastega novca za 60 mil. in bronastega za 26 mil. kron. Razun tega smo imeli do sedaj v prometu še 200 mil. srebrnih goldinarjev, koje pa sedaj država

lerjev klobuk, pred kojim se ne bodo odkrivali. Bienenrth je hotel tudi skovati obroč proti Čehom in Jugoslovanom, a Poljaki so odklonili vabilo, in Bienenrth je zopet na ledu. Klube v Slovanski Jednoti je združila sila odpora in ta bo jih tudi držala skupaj, dokler bo Bienenrth hotel vladati s Stürgkhom in Hohenburgerjem proti Slovanom. Nobene volitve nas ne bodo uklonile. Posebno Kmečka zveza se jih nima bati, ker bi z novimi volitvami le pridobila. Pozival je navzoče, da tudi pri deželnozborskih volitvah drže zvesto k zastavi K. Z.

Državni poslanec dr. Korošec je razlagal obširno zadnji zakonski predlog zaradi zavarovanja za bolezen, nezgode, onemoglost in starost. Posebno se je pečal z določbami, ki zadevajo posestnike in kmečke posle in delavce. S kakim zanimanjem so sledili poslušalci predavanju, kazalo se je v mnogih vprašanjih, ki so jih stavili na govornika. Po zelo natančni razlagi je predlagal govornik, naj volilci premislijo dobro celo zavarovanje ter svojočasno izjavijo, ali so splošno proti zavarovanju ali pa želijo spremembe. Je bilo sprejeto. Osvetlil je potem neodkrito politiko liberalne stranke v tej stvari, ki se je izrekla dne 13. febr. proti zavarovanju kmetov in za zavarovanje kmečkih delavcev in poslov, a tega niso upali odkrito izjaviti v svojih listih. K. Z. se ni izjavila ne za, ne proti, ampak ona gre med ljudstvo ter ga poučuje o vladnem predlogu, da volilci potem lahko sami zavzemajo stališče, ki se bo jim zdelo pravo.

Shod je izrekel poslanec zahvalo in zaupanje ter izrazil svoje veselje nad Slov. središčem in Slov. jednoti.

Vojna ali mir?

Velevlasti za mir.

Berolin, 25. svečana. Iz merodajnih krogov se poroča, da velevlasti še vedno delajo za skupno postopanje v Belgradu, vendar dosedaj še brez kakga uspeha. Pogovori francoskega, angleškega in italijanskega poslanika s zastopniki nemške vlade se še nadaljujejo. Tudi avstro-ogrski poslanik Szögyeny zadnji čas vsak dan konferenca z nemškimi državnimi tajniki Schoenom.

Pariz, 25. svečana. „Matin“ razpravlja o postopanju velevlasti tako-le: Francija je sklenila odgovoriti na nemško noto, da je pripravljena posredovati v Belgradu, vendar samo pod pogojem, če se tu-

odteguje iz prometa, da jih prekuje v nove dvekronske novce.

Razločujemo še kurantne ali tekoče novce, katere mora vzeti vsak v plačilo v poljubni množini; pri nas 20- in 10kronske zlate novce ter dosedaj srebrne goldinarje. Pri drobižu pa ni nihče primoran sprejeti več kakor 250 K v petkronskih, ali 50 K v enokronskih novcih, 10 K v niklju in K v bronastem denarju.

C. kr. državne blagajne in uradi pa so nasprotno zavezane, sprejemati pet- in enokronske novce v vsaki množini, nikelj in bron pa do 10 K.

Važnega pomena pa so tudi denarni nadomestki ali surogati, kakor papirnat denar, menice, čeki in giro-promet. Hranilne banke so nekaj dajale vlagateljem dragocenosti ali denarja pismeno potrdilo, katero je dotičnik potem lahko komu drugemu posodil kot gotovino.

Tako je takšen bančni listek — bankovec — nadomestoval denar in s tem je bil zelo olajšan promet, ker ni bilo vedno potreba plačevati v gotovini. Le pomislimo, kakšne nepravilnosti in težkoče bi bile v velikem prometu, če bi vse plačevali le v suhem zlatu in srebru. Papirnat denar služi tedaj v olajšavo prometa.

Dandanes si prilastjujejo države izključno pravico izdajati bankovce v tej obliki, kot so sedaj, če jih pa kakšna banka hoče izdajati, mora imeti zato poseben privilegij ali dovoljenje od države, katere jih natančno kontrolira.

Ta privilegij ima pri nas avstrijsko-ogrška banka, katere ima dva glavna sedeža: Dunaj in pa Budapest.

Bankovčen zakon zahteva: vsak bankovec mora

PODLISTEK.

Denar kot prometno sredstvo.

Predaval na soc. teč. v Brežicah K. P.
(Konec.)

Glavna skrb države pa je tudi v tem, da je vrednost vkovana na novce — imenska vrednost — ista kakor vrednost kovine same — notranja vrednost —, kajti stari Greskamov zakon trdi po pravici, da slab denar prežene dober denar, a dober denar pa ne more spodriniti slabega denarja.

Z avstrijskim zakonom od 2. avgusta 1892 se je uvedla pri nas krona vrednota in so je postavno določilo novčno merilo, to je, koliko novcev se sme kovati iz gotove ednote zlata, n. pr. iz enega kilograma. Vsled te postave se sme kovati iz jednega kilograma suhega zlata 3280 kron, in sicer: 164 kosov po 20 K, ali pa 328 kosov po 10 K.

Pa tudi teža vsakega novca je natančno določena. Zlati novci za deset kron ima okoli 3 grame zlata, ali vendar je vsak novci nekoliko težji, ker se zlato primeša nekoliko bakra, da je novci trši. Čisto zlato v novcu imenujejo jedro, primes bakra pa zlitino. Ta primes znaša v Avstriji po zakonu edna desetina.

Zlati novci so kovani polnovredno, to je, vrednost na novcu označena, odgovarja tudi notranji vrednosti jedra. Če bi kdo torej zlati novci raztopil ali ga v kosce raztolkel, bi še vedno za njega dobil toliko, kolika je njegova imenska vrednost; odbili bi mu le stroške pri kovnini.

Pri srebru pa je drugače. Naš srebrni goldinar ima notranjo vrednost le 58 krajcarjev. Zato pa Av-

di Rusija prikloni temu posredovanju. S tem pa prevzame Evropa tudi dolžnost, zagotoviti Srbe, da bodo vsaj kako gospodarsko odškodnino dobili. Evropa je danes gospodar miru. Če se Rusija strinja z mnenjem Nemčije, potem je upanje, da se odstrani vojna nevarnost.

Peterburg, 25. svečana. Iz popolno zanesljivega vira se poroča, da je ruska vlada pretekle dni še enkrat prav resno svarila Srbijo pred koraki, ki spravljajo mir v nevarnost. Rusija ne želi vojne in tudi ne bi Srbije v slučaju vojske podpirala.

Rim, 25. svečana. Vest, da bo Italija Srbijo v njenih zahtevah podpirala, je popolnoma neosnovana. Zatrjuje se, da je italijanska diplomacija srbske zahteve vedno smatrala za nevsprejemljive.

Živkovič — vojni minister.

Belgrad, 25. svečana. General Živkovič je zopet imenovan za vojnega ministra. To imenovanje zelo razburja duhove. Kajti Živkovič je že večkrat izjavil, da je vojska med Avstro-Ogrsko in Srbijo absolutno potrebna. Zato se smatra to imenovanje kot demonstracija proti Avstriji.

Francoska proti Srbiji.

Pariz, 25. svečana. Vsi francoski listi pišejo, da Evropa nikakor ne smatra Srbije vredne, da bi radi nje nastala vojna. Treba je Srbe prepričati, da ne smejo računati na nikako pomoč. Vojni ples bi bil za Srbe zelo nevaren. List „Temps“ poroča, da so v Belgradu pričeli spoznavati, kako neumno bi bilo, ako bi Srbija izzvala vojsko z Avstrijo.

Vojno razpoloženje v Srbiji.

Semlin, 25. svečana. Srbski prestolonaslednik Jurij je naročil predsedniku narodne obrambe Nušiču in šefu čet prostovoljcev, naj prostovoljcem naznanita, da on ne namerava kot častnik redne armade iti v vojsko, ampak kot vodja kakšne čete prostovoljcev; to hoče izpeljati, čeprav mu bo oče, kralj Peter, zelo nasprotoval. „Mrtvaška legija“ je njegov ideal in on bi se štel najbolj srečnega, ko bi mogel načelovati kakemu takemu oddelku. Prestolonaslednik Jurij, je tudi pokazal brzojav ruskega generala Spiridoviča, v katerem se mu naznanja odhod 300 ruskih častnikov v Srbijo. V večjih mestih Srbije se vrše dan na dan shodi v navzočnosti častnikov; na teh shodih se v vseh govorih poziva na boj za domovino.

Bolgarija se oborožuje.

Carigrad, 25. svečana. Tukajšnji listi poročajo iz povsem zanesljivih virov, da se Bolgarija na tihem še vedno oborožuje. To je na vsak način v zvezi s konfliktom med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Srbski agitatorji v Bosni.

Sarajevo, 25. svečana. (Izvirno poročilo.) Po Bosni, posebno po obmejnih krajih, kar mrgoli srbskih agitatorjev, ki pozivljejo bosanske Srbe, naj se v slučaju vojne pridružijo Srbom. Vaš poročevalec je tudi izvedel iz povsem merodajnega kroga, da so tekom časa Srbij vtihotali v Bosno obilo orožja in streliva. Srbi resno računajo na to, da se jim bodo, ako izbruhne vojska, pridružili vsi bosanski Srbi. Računajo pa tudi na mohamedance, ki niso zadovoljni z avstrijsko vlado.

Srbski poziv na vojsko.

Belgrad, 24. svečana. Narodna obramba je izdala na srbske prostovoljce sledeči poziv: „Bratje Srbi! Junaki! Bliza se ura, ko boste morali izpolniti natanko označeno vrednost, veljavo, v kateri se izplača, obljubo, da se ta znesek na zahtevo imetelja bankovca res izplača, kraj sedeža banke iz podpis bančnega direktorja. Podpisani so guverner, generalni tajnik in generalni svetnik.

Vsaka takšna banka mora tedaj dati jamstvo da brezpogojno izdane bankovce zamenja z denarjem v gotovini. Da to jamstvo izvršuje na zahtevo, mora imeti za gotov del izdanih bankovcev vedno pokritje v gotovini.

Včasih tarna kak priprosti mož nad slabimi časi, da je malo denarja in hudo za denar, da bi lahko dali cesar več papirnatega denarja med svet, da bi si ljudje kaj opomogli itd! Ne glede na to, da cesar ne izdaja papirnatega denarja, moramo pomisliti, kakšne posledice bi nastale, če bi se papirnat denar izdajal brez mere v poljubni množini. Kakor smo slišali, morajo imeti izdani bankovci pokritje v gotovini, da se torej vsak bankovec lahko vsak čas pri banki zamenja za zlato ali srebro.

Če bi jih pa banke izdavalе tja v en dan v poljubni množini, ne da bi imele doma za nje pokritja v gotovini, bi neznansko padla vrednost denarja in vsak človek bi se na vse pretege branil papirnatih bankovcev.

Tako so delali v francoski revoluciji, in prekuhali so v silnih denarskih škripeh izdaval papirnat bankovec v velikanski množini brez kakšne pokritja, — in posledica je bila? Vrednost teh papirjev je bila tako nizka in dvomljiva, da je črevljars le nerad dal par črevljev za 2—3000 frankov.

Pretirana ljubezen do denarja vodi v oderuštvo in skopušstvo, premalo pa v razsipnost in zapravljivost. V sredini pa stoji zlata varčnost, ki vodi narode k blagostanju.

niti svojo dolžnost, katero ste si naprtili za svojo ljubo domovino. Ne verujte poročilom o miru, s katerimi naši diplomatje sami sebe in tudi celo deželo varajo. Avstrijski ultimati je pred vratmi in tri dni na to bodo avstrijske čete udrle v Srbijo. Tako je sklenil avstrijski vojni svet; vse drugo je laž in prevara. Bodite pripravljeni, da boste na prvi klic domovine prišli za puške in šli na določena mesta. Jutri že lahko dobite tak poziv. Čas je resen! Spite z odprtimi očmi in z orožjem v roki, da boste vsak trenutek pripravljeni hiteti na pomoč svoji domovini!“

Vojni poročevalci v Belgradu.

Belgrad, 24. svečana. Semkaj so došli vojni poročevalci iz Pariza, Londona in Petrograda. Bili so sprejeti od zunanjega ministra dr. Milovanoviča.

Grof Forgach odpotoval.

Dunaj, 25. svečana. Sem je dospel avstrijski poslanik iz Belgrada. Oficielno se trdi, da je na dopustu vsled družinskih razmer, vendar je to zelo neverjetno. V tako resnih časih, ko so razmere med Avstrijo in Srbijo skrajno napete, pač ne bo šel avstrijski poslanik na dopust vsled družinskih razmer. Bo že kaj drugega vmes.

Črnogora se pripravlja.

Črnogorsko vojno ministrstvo je odredilo diskalcijo čet in sicer je 7000 mož poslanih na avstrijsko mejo. 6000 mož je dirigiranih proti Velimiru, in 1000 vojakov pa v Krstac. To tudi nekaj pomeni.

Vojni kabinet.

Sedanje srbsko ministrstvo po vsej pravici imenuje vojni kabinet. Ministrski predsednik Novakovič in vojni minister Živkovič sta najhujša nasprotnika Avstrije. V kabinetu značita očito provokacijo za Avstrijo. Na Dunaju označujejo sedanji kabinet za kabinet katastrofe, ker sede v njem sami hujskači.

Avstrija odklanja pogajanje s Srbijo.

Dunaj, 25. svečana. Tukajšnji krogi izjavljajo na podlagi francoskih diplomatskih krogov, da je Avstrija že izjavila, da je v principu voljna dovoliti Srbiji gospodarske koncesije. Ker jih pa Srbija odklanja in je v skupščini zahtevala in še vedno zahteva, da se Avstrija Bosni odpove ter se Bosna kot avtonomna provinca postavi pod turško suvereniteto, vrh tega pa del tega teritorija odstopi Srbiji, so vsa kršna pogajanja izključena, dokler se Srbija ne razoroži in svojih neopravičenih zahtev ne prekliče.

Srbski kabinet pred skupščino.

Belgrad, 26. svečana. Včeraj se je predstavila nova srbska vlada skupščini. Ministrski predsednik Novakovič je prečital vladno izjavo, v kateri povdarja med drugim, da je bil skrajni čas, da se je sestavila taka vlada, ki uživa zaupanje cele zbornice. Sedanji položaj zahteva edinost. Evropa bo v kratkem času morala upoštevati srbske zahteve. Vladna izjava zveni jako navduševalno in med vrstami tudi bojovito. Na predlog predsednika skupščine Jovanoviča se je sklenilo, to vladno izjavo nabiti po vseh občinah cele Srbije.

Borovniški most zastražen.

Ljubljana, 26. svečana. Nemški listi so te dni prinesli vest, da čuvata veliki viadukt južne železnice pri Borovnici dva voja tukajšnjega domobranskega pešpolka in sicer iz strahu pred srbskimi ogleduhi, ki se klatijo po Kranjskem. Ta vest nemških listov je popolnoma izmišljena.

Rumunija se oborožuje.

Bukarešta, 26. svečana. Vojno ministrstvo je ukazalo mobilizacijo 1. in 2. armadnega zbora. Obmejne straže na sedmograški meji so pomnožene.

Kraljica Jelena za Srbijo in Črno goro.

Belgrad, 25. svečana. Italijanska kraljica Jelena je poslala svoji materi kneginji Mileni pismo, v katerem ji zagotavlja, da Srbija in Črna gora smeta računati na njeno in Italije dejansko pomoč. Pismo se konča z besedami: „Bodite prepričani, da ne bi mogla niti trenotka nositi italijanske kraljevske krone, da bi mirno trpela Italija, da bi mrli moji bratje in sestre pod tujo pestjo.“ Pismo kraljice Jelenne je napravilo tako na Cetinju kakor v tudi v Belgradu kolosalen vtisk in povzročilo silno navdušenje.

Rusija ne mobilizira.

Peterburg, 26. svečana. Vesti o mobilizaciji v kijevskem vojnem okraju so docela izmišljene. Oficielna Rusija bo, kakor doslej, mirna.

Nikita Srbom.

Cetinje, 26. svečana. Črnogorski knez Nikita je brzojavno pozdravil novo srbsko ministrstvo in čestital kralju Petru. V brzojavki povdarja slovo med Srbijo in Črnogoro, ki tvori močno skupnost na Balkanu ter bo ta skupnost domovini vdanih mož rodila še mnogo velikega.

Politični pregled.

Stajerske deželnozborske volitve.

Volitve za stajerski deželni zbor se bodo pričele dne 7. maja s splošno skupino inj bodo končale dne 29. maja z veleposestvom. Uradno volitve še niso razglašene.

K notranjemu polažaju.

V sredo popoldne je bila konferenca klubovih načelnikov in sicer nemških prostomislecev, krščanskih socialcev, Poljakov in socialdemokratov. Udeležili so se te konference dr. Sylvester, dr. Adler, Gessmann, baron Morsey, dr. Glabinski, dr. Chiari, dr. Groß in Pacher. To posvetovanje je bilo brez vsakega uspeha. Zastopniki poljskega kluba in socialdemokratov so se takoj začetkoma tako izjavili, da ni bilo več upati na kak uspeh. Glabinski je izjavil, da so Poljaki pripravljene delati na to, da se omogoči delovanje državnega zbora; njegova stranka ima svojo najvišjo nalogo, da posreduje med slovenskimi in nemškimi strankami. Ako bi pa Poljaki vstopili v koalicijo „delovoljnih“ strank, bi se s tem postavili v odločno nasprotje napram Čehom. Zato Poljaki odklanjajo vstop v tako koalicijo. Tudi dr. Adler se je v imenu socialdemokratov izjavil proti temu, ker socialdemokratje nikakor niso voljni, da bi služili kot vprego sedanje vlade. Po teh dveh izjavah je bilo posvetovanje končano. Jasno je, da so hoteli Nemci s koalicijo delovoljnih strank izolirati Slovansko jednoto, kar se jim pa ni posrečilo.

Sklicanje državnega zbora.

V sredo se je vršil ministrski svet, v katerem se je razpravljalo o zopetnem sklicanju državnega zbora. Kakor se zatrjuje, bo parlament sklican dne 11. marca. Sklenilo se je tudi, da se zasedanje delegacij ne bo takoj vršilo, ker zunanji minister baron Aehrenthal za sedaj še ne potrebuje neobhodno delegacij.

Dunaj, 26. svečana. V merodajnih krogih se zatrjuje, da bo državni zbor sklican na 10. marca. Cesarski odlok bo najbrže priobčen že 28. t. m. v „Wiener Zeitung.“ Prva ovira delovanju državnega zbora bo volitev predsednika. Govori se, da zahteva Slovanska jednota kot najmočnejša državnozborska skupina predsednika državnemu zbor iz svoje srede. Nemci naglašajo, da pripada predsedniško mesto nemškemu bloku in najmočnejši stranki v njem, krščanskim socialcem. Ker je šel nemški blok v franže, je dejansko sedaj najmočnejša Slovanska jednota. Res ponosni smemo biti, da se je ravno predsedniku Slovenskega kluba dr. Susteršiču posrečilo, da je združil slovanske stranke v Slovansko jednoto. Kakemu liberalcu bi kaj takega niti na misel ne prišlo.

Raznoterosti.

Imenovanja pri sodniji. Deželnim sodnim svetnikom je imenovan namestnik državnega pravdnika dr. Emil Prägler. Za okrajnega sodnika v Celju je imenovan dr. Hermann Watzulik, okrajni sodnik v St. Mohorju; nadalje so imenovani okrajni sodnikom dr. Vladimir Förster v Ljubljani za Metliko, avskultant dr. Pavel Skaberne v Ljubljani za Vrhniko, avskultant Peter Keržič v Novem mestu za Črnomelj in avskultant Fran Pečnik za sodnika v področju višjega deželnega sodišča v Gradcu. Prestavljeni so: okrajni sodnik Franc Regali iz Metlike v Radovljico, dr. Ivan Modic iz Vrhnike v Ljubljano, dr. Josip Oswatitsch iz Brežic v Maribor in sodnik Ernst Štöckl iz Črnomlja v Kočevje. Za sodnika v Ormožu je imenovan dr. Rudolf Altziebler in za Brežice dr. Rudolf Kristl.

Mladeniškimi organizacijam! V drugi polovici meseca marca se bo vršil v Mariboru mladeniški sestanek. Namen sestanka bo, da se določi, kako našo organizacijo po posameznih dekanijah izpeljati, načrt za poletno delo in drugo. Natančneje o tem še prinesemo. Opozarjamo pa že danes vse mladeniške zveze in bralna društva, kakor tudi mladeniče iz župnij, kjer še nimajo društev, da se tega sestanka v obilnem številu udeležijo.

Pogreb č. g. kanonika Bosina v Kozjem je bil prav veličasten. Udeležilo se ga je kljub skrajno neugodnemu vremenu 19 duhovnikov in ogromna množica ljudi. Pogreb je vodil č. g. dekan Tomažič, kateri je tudi imel nagrobni govor.

Prestavljen je g. kaplan Simenc iz Zibike na Sladko goro.

V lki se zdravi letos 99 duhovnikov iz raznih škofij med temi naš vrli solčavski župnik g. Miloš Šmid. Blagemu gospodu želimo skorajšnega ozdravljenja.

Dr. (Hochenburger na delu ali kaj? Do zdaj so vsi uradi, katerih delokrog se razširja tudi na Sp. Stajersko sprejemali in reševali slovenske vloge, celo mestni uradi v nemških mestih. Državni uradi so te vloge reševali v slovenskem jeziku, avtonomni nemški uradi pa navadno v nemškem jeziku. Deželna sodnija v Gradcu vodi deželno desko stajersko za celo stajersko kronovino. Torej tudi za Spod. Stajer. Ona je torej zemljiškoknjižni urad tudi za Spod. Stajer. — Koncem meseca prošince pa je dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru, pri deželni sodniji v Gradcu vložil prošnjo za vknjižbo zastavne pravice

Naročite „Stražo“!

pri nekem posestvu na Spod. Stajerskem, ki je vpisano pri deželni deski stajerski. Prošnja je bila obložena s slovensko prilogo in je ležala blizu en mesec nerešena. Med tem časom je postal dr. Hochenburger pravosodni minister, in glej, deželna sodnija v Gradcu je naročila dr. R. Pipuš-u, naj predloži poverjeni nemški prevod slovenske listine, ker je baje uradni jezik deželne sodnije v Gradcu izključno nemški. Med tem časom je deželna sodnija v Gradcu na predlog dr. R. Pipuš-a prejela tudi od c. kr. okrožne sod. v Mariboru, slovensko zaprosilo za neko vknjižbo za deželno desko stajersko. Zaprosilo je bilo obloženo s slovenskim predlogom in slovenskimi prilogi. Tudi v tej zadevi zahteva deželna sodnija v Gradcu nemški prevod slovenskega predloga in slovenskih prilog, ker je baje uradni jezik deželne sodnije v Gradcu nemški.

Liberalna logika. Izvrševalni odbor Narodne stranke je nezadovoljen z zadržanjem „klerikalnih“ poslancev nasproti vladi. Ker pa so „klerikalni“ poslanci v Narodni zvezi, ki skupaj z Zvezo Jugoslov. določa stališče proti vladi, in ker imajo poslanci Zveze Jugoslov. v Narodni zvezi večino, zato je po navadnih logičnih pravilih tudi s svojimi poslanci nezadovoljen. A svojim poslancem izreka zaupanje! To je logika! Sicer pa bo Narodna zveza še dalje obstala, četudi bi ji nezadovoljna Roblek in Ježovnik odrekla v bodoče svoje dragoceno sodelovanje.

Ne moremo pomagati. Liberalci uvidevajo, da je njihov Izvrševalni odbor protestiral proti zaključku državnega zbora ter s tem sledil socialdemokraciji, s katero imajo nekateri celjski „voditelji“ mnogo duševne sorodnosti. Za to v vseh mogočih glasovih, olikanih in neolikanih, branijo strankino stališče. Ne moremo pomagati, da Izvrševalni odbor Narodne stranke dela same neumnosti, odkar je zgubil svojo glavo dr. Kuvovca.

Pojasnilo „skrbni materi“. (Glej dopis „Nova metoda“ v „Straži“ št. 19 dne 12. febr. 1909.) Nevljini ste nad „novo metodo“ glede pouka v ženskih ročnih delih na neki dekliski šoli na Spod. Stajerskem in si želite tozadevnega pojasnila. Tej želji vam radovoljno ustreže šolski voditelj, kateri vas opozori na § 7 š. in u. reda, glasom katerega se je v pouku ženskih ročnih del držati tega, da ena učiteljica ne sme poučevati več nego 40 deklic istočasno v 1 skupini. Na podlagi te določbe je dež. šol. svet odredil, da se na šoli, katero vi imate v mislih, mprajo poučevati ženska ročna dela v 7 skupinah 20 ur na teden in sicer v II. razredu 1 skupina 2 uri, v III. razredu 2 skupini po 2 uri — 4 ure, v IV. razredu 2 skupini po 4 ure — 8 ur, skupaj 20 ur. Od teh 20 ur pripada učiteljici ženskih ročnih del 8 ur, literarnim učiteljicam pa 12 ur. Ker pa dotična šola nima posebne delavne sobe za ženska ročna dela, ne preostaja drugega, nego pustiti obe skupini enega razreda skupaj; obe skupini poučujeta 2 učiteljici istočasno vsaka svojo skupino deloma neposrednje, deloma posrednje. Pri tem pa pouk nič ne trpi in tudi učiteljicam ne dela nobenih težav, marveč uspehi bodo gotovo boljši kakor poprej, ko je učiteljica ženskih ročnih del s a m a poučevala celi razred (2 skupini — 80 do 100 deklic). Glavna reč je, da se lažje doseže učni smoter brez ozira na to, ali je dotična metodka materam prav ali ne. Mislím, da je šola za metodo odgovorna le šolski oblasti, nikakor pa materam. Ne delajte si torej nepotrebnih skrbi zaradi „nove metode“! — Šolski voditelj.

Stajersko.

Mariborske novice.

Skleptični večer s predavanjem priredi v soboto dne 27. t. m. Slovanska Citalnica v Mariboru. Kazale se bodo Benetke v 100 krasnih, koloriranih slikah. Začetek točno ob osmih. Vstopnina 40 v, delavci in dijaki 20 v.

Dne 24. febr. je umrla v Mariboru gospa Viljemina Wögerer, vdova magistratnega uradnika Konstantina Wögerer v 78. letu. Pogreb se vrši danes, 26. febr. ob 3. uri popoldne.

Požar v tovarni. V velikem skladišču usnja g. A. Nasko se je vnel dne 24. febr. ob 2. uri ponoči velik požar, ki je storil zelo mnogo škode. Na lice mesta sta takoj prihiteli požarni brambci iz mesta in Pobrežja, ki sta delovala do pol sedme ure zjutraj. Delo gasilcev je zelo oviral hud mraz, ker se je naredil led pri gasilnih cevih. Požar je storil mnogo škode na orodju, katero je, ali zgorelo, ali pa vsled ognja postalo nerabno.

Mariborska nemška družba propada. Nekako bojazljivo so opazovali resni mariborski krogi pred leti veliki prevrat mariborskega političnega gibanja, ko so se vsilili v ospredje mladi gospodiči in pa stari kričarji, da bi spravili mariborsko mesto v pravi vsenemški tok. Dosegli so svoj namen s pomočjo nezavednih poluradnikov in pa boječih trgovcev in pa obrtnikov. Začeli so osrečevati politično delovanje mladi dr. Lorber, nad vse modri finančni koncipisti dr. Resner in pa sin ustanovitelja Slovanske citalnice dr. Orosel. Tem so se pridružili vsenemski Futter, ki je pač razumel dobro barvati dobro pohištvo, toda o njegovih zmognostih za javno delo pač vsi dvomijo, stavbenški mojster Fridrigger in povsod dobro znani Schmidt. Odkar so počeli ti zvoniti na veliki zvonec, se kažejo na celi vrsti velikanski porazi. Pe-

litično nestrpno njihovo delovanje se masčuje v gospodarstvu tako, da že na tihem povsod vre proti nezdravemu gospodarstvu. Mesto ne napreduje več, temveč nazaduje od leta do leta. Ljudje, ki so se prej naselili v nekdanje prijetno mesto, se izseljujejo, novih prebivalcev ne pride več sem, dočim se je poprej navadno v jeseni skoro vsako leto naselilo do 30 ali še več družin. Najbolj čutijo to obrtniki, trgovci, krčmarji in drugi rokodelci. Tem se odpirajo oči, rado vedni smo, če se bodoje spametovali do prihodnjih volitev.

Olepševalno društvo v Mariboru skoro na bobnu. Naši pametni občinski svetniki imajo le za to smisel, da preganjajo slovenske somestjane. Vsak slovenski napis jih bode v oči; potratijo ti izvrstni gospodarji mnogo časa, da se posvetujejo, kako bi s silo odstranili slovenske napise po mestu. S tem mislijo rešiti mesto in privabiti tujce, da bi donášali denar med nje. Za zares pametne uredbe imajo le gluha ušesa. Velevažnega pomena je bilo za Maribor olupševalno društvo. Če mestni očetje še tako trobijo v svet in bahato trkajo na prsi, da so oni dosegli, da se je v zadnjih letih naselilo toliko novega prebivalstva v mestu, je to le gola baharija in laž. Priznati moramo, da si je za Maribor največ zaslug pridobilo olupševalno društvo, ki je spretno delovalo s prispevki Mariborčanov; zlasti je ranjki Slovenec Witgaj dosegel, kar bi tudi društvo brez njega ne zmoglo. Maribor se lahko ponaša z najlepšim parkom, ki je še edina privlačna moč, ki zvabi tujce v Maribor. Mestni očetje so pa temu društvu vedno metali polena pod noge, da je prisiljeno ustaviti svoje delovanje. Požrtvovalnosti ti mladi nemškutarski petelini itak ne poznajo, tem manj pa imajo smisla za take dobrodne namene. Upamo, da vendar uvidijo merodajni krogi nemški potrebo tega društva in se ga poprimejo. Svetujemo jim pa, da zbacnejo vse vsenemške peteline (iz tega delokroga in sprejmejo mirne moze v svojo sredino, ki bodo radi sodelovali pri tem društvu.

Mestna požarna bramba je žrtev vsenemške klike. (Kar ima še vrednosti in je v splošni blagor, se v Mariboru ne more držati. Mestna požarna bramba je na razstanku. Požrtvovalni moze, ki so delovali do sedaj v splošni blagor, so se naveličali komande raznih gospodov, ki samo jezikujejo, zabavljajo in prezirajo delavne mestjane. Nobeden neče več prevzeti težavnega in odgovornega posla pri požarni brambi. Gospodje dr. Lorber, Futter, dr. Resner, dr. Orosel itk. vodite vendar vi to blagodetno društvo, da ne razpade! Seveda ne nese nič, to je gotovo, toda jako zaslužna mesta so to. Pokažite vendar ljubezen do svojih sobližnjih, saj so ti vaši volilei! Hvaležni vam bodo.

Prihodnji mariborski župan. Govori se po mestu, da misli dr. Schmderer kmalu stopiti kot župan v zaslužni pokoj. Vroča so mu že tla, zlasti pri občinskih sejah. Nekateri nižji uradniki vsenemškega mišljenja so že neki postavili naslednika; pravijo, da mora županovati kmalu finančni koncipist dr. Resner. Ta je že tudi precej vnet za to častno mesto; toda dvomi sam, če bode že res šlo, ker je še premlad. Njegovi najbližnji pristaši pa trdijo, da so po neumnosti vsenemški uradniki potisnili njegovo županovanje v poznejšo dobo, ker so pri prvem zborovanju nove politične stranke uradnikov volili za načelnika nekega učitelja, katerega do sedaj nihče ni poznal, ne pa mestnega očeta koncipista dr. Resnerja, ki se je moral zadovoljiti z mestom podnačelnika.

Abstinenca! Zanimiv inserat ima „Marburger“ št. 22 od 20. febr. 1909: Pozor! Gospode krčmarje prosim, da mi ne smejo ne treznemu, še manj pa pijanemu dati opojnih pijač „na kredo“, ker pozneje nič več ne plačam. Sledi ime. — Za mnoge, pijančevanju vdane žrtve posnemanja vredno!

Celjske novice.

Tukajšna nemška hranilnica je lansko leto zelo huzadovala. Na hranilnih vlogah se je poslabšala skoraj za en milijon kron. To se tudi letos pridno nadaljuje. Že mesec januar nam da sledeče številke: Vložilo se je 241.287 K 7 v, vzdignilo pa 379.999 K 50 vin.; torej je oslabela samo v enem mesecu za 138.712 K 43 v. Če bo vsak mesec tako nazadovala, bo oslabila v l. 1909. zopet za približno poldrugi milijon kron.

Gospa Ana Vogrincec, hišna posestnica v Celju, na Cerkenem trgu, je zaradi slaboumnosti postavljena na sodniško pod kuratelo. Kurator je gosp. dr. Ljudevit Filipič, odvetnik v Celju.

Komisar na našem glavarstvu g. Zoffal se čela vsemogočnega. Ker g. glavar Müller za njegovo postopanje menda ne ve, zato ga mi danes na nje opozorimo. Ta gospod, v c. kr. službi, v državi, v kateri so že od leta 1867 zajamčene vsem narodom enake pravice, dopisuje občinam samo nemško. Ako pa se katera občina pritoži, tedaj ji grozi s kaznijo. To bi bilo res lepo, če bi človek zato, da zahteva pravice, tistih pravice, ki so nam po božjih in naravnih zakonih zajamčene, bil še kaznovan. Ako pa je g. Zoffal tako nesrečen, da je v posesti neznanja slovensčine, mu svetujemo, da to svoje mesto prepusti Slovincu, on pa naj gre tja, kjer se radi nemških dopisov ne bo nikdo pritoževal. Mi ne bomo jokali za njim.

Pustni torek celjskih Nemcev je imel namen posebno žaliti Slovence. Predstavljal so neki obhod mask, ki so predstavljale kmečko gostijo. Cela prire-

ditev je imela značaj, kar najbolj žaliti Slovence. V tem spreodu je bilo opaziti marsikoga, ki živi od — Slovencev. Zopet so Nemci na lep način pokazali, kako so pripravljeni s Slovenci skupno v miru živeti.

Mesar Koser si je zlomil roko, ko je šel po stopnicah v svoje stanovanje.

Ptujske novice.

C. g. Janez Toman, župnik na Hajdinu pri Ptuj, se je podal v Iko, iskat si zdravja za svojo dolgoletno bolezen.

Zaslužena nesreča. Na pepelnem plesu v nemški kazini v Ptuj si je neka gospodična zvinila nogo.

Zupan Ornič je predlagal v zadnji seji ptujskega občinskega sveta dva načrta, da se regulira Drava pri Ptuj in se odstrani velika sipina med mestnim in železniškim mostom. Po prvem načrtu bi se naj Dravina struga zaožila od obeh strani, po drugem pa se prestavila na brežko stran. Odločitev se je prepustila posebni komisiji. Regulacija bi stala seveda ogromne svote. Samo na eno so gospodje pozabili! Kaj pa, če pride velika povodenj? Drava je že sedaj, ko je imela tako široko strugo, preplavila časih celi Breg in mestni vrt, kaj še le potem, ko se bo zožila struga? Nevarnost bo še večja, škoda še občutnejša.

C. kr. namestnika v Gradcu je izrecno dovolila ljudski misijon v župniji sv. Petra in Pavla v Ptuj — mestni urad v Ptuj, ki je hotel s svojo prepovedjo preprečiti misijon, ima zopet eno blamažo več. Tudi dobro — vsaj za nas, da se poznamo!

Ptujski Nemci so priredili na pepelnico običajni „Häringschmaus“, s plesom in pustno veselico. Grdo, neolikano in protikrščansko je, da se s takimi prireditvami očitno zaničuje sveti postni čas in pošteno krščansko ljudstvo, ki ga spoštuje in se ga vestno drži, grše in prav peklenko pa je, da se je na tej veselici sramotil na oštuden način redovniški stan. Nekateri gospodiči, ki so bili preoblečeni v kapucinsko redovniško obleko z grozovito velikimi trebuh, so s svojim nečednim obnašanjem očitno zasmejevali meniški stan. In takemu nečudenemu dejanju je prisostovala elita ptujske nemške gospode, zbrana na postni pustni veselici, in dajala še več poguma sramotilec s svojim smehom in ploskanjem — tu je vsaka beseda odveč, nepotrebna kaka daljna opomba!

Drugi kraji.

Tamburice stare, dobro ohranjene in po ceni se takoj kupijo. Ponudbe naj se pošljejo na uredništvo tega lista.

Sola v Grušovi pri Mariboru. Mariborski okr. šolski svet se je izrekel proti zidanju enorazrednice v Grušovi ter je nasvetoval deželnemu šolskemu svetu, naj to šolo odgodi ali pa sploh opusti. To je bilo modro in človekoljubno! Število otrok vsled opuščanja vinogradov strašno pada in še bo padlo. Od leta 1898 do 1903 je bilo povprečno 57 otrok, ki bi morali šolo obiskovati, od leta 1903 do leta 1908 pa jih je samo 42 in dve petinki. Kmetje trdno upajo, da deželni šolski svet ta šolski okraj popolnoma vzdigne in odpravi. Posestniki so že tako črez glavo v dolgovi, zdaj pa še ta enorazrednica, za katero si je šolska občina izposodila 22.000 K. Da bi gospodje v Gradcu hoteli poslušati plemenitega okrajnega glavarja v Mariboru, grofa Attemsa, ki razmere tukaj najbolje pozna, bi storili občini Grušova in Jablanec največjo dobroto!

Shod Slovenske kmečke zveze, napovedan za 28. t. m. v Pišecah se je preložil na poznejši čas.

Gornja Radgona. Kmetijsko bratno društvo priredilo je dne 21. svečana veselico z burko: „Pravica se je izkazala“ in igrokazom: „Vaški skopuh.“ Udeležba je bila prav velika. Saj so nas počastili celo gostje iz St. Jurija, Kapele in Negove. Prišli so gledat naše fante igralce in poslušat naše vrle pevce. Precej ljudi vsled pomanjkanja prostora ni dobilo vstopa. Igralci so izvrstno pogodili svoje vloge in želi ob koncu iger navdušeno priznanje.

Na Sokolovi maskeradi v Brežicah dne 21. t. m. si je par članov Sokola dovolilo indirektno zasramovanje telovadnih odsekov S. K. S. Z. Menda nekaterim gospodom ni po godu narodna sloza, ki še vlada v Brežicah, večinoma vsled naše popustljivosti; tisti gospodje naj bodo prepričani, da imamo od te sloge le mi politično škodo. Toliko za danes!

Brežice. Leta 1867 sankcioniral je naš presv. cesar zakon, s katerim se je odpravila nečloveška telesna kazen na siromakih, ki so se hoteli nehoti pregrešiti zoper družabni red ali državne postave. Šibanje je nehalo kot kazni, odstranjen je bil takomenovani: Prügelpatent. Telesna kazen izginila je po vseh zavodih, ki imajo posla z grešniki-kaznjenci, samo pri slavni brežiški policiji se je še dolgo časa obdržala. V državnem zboru vložilo se je v tej zadevi nebroj interpelacij in še le koncem leta 1908 se je komaj ganila slavna vlada, da je vendar enkrat zaukazala, da se odvzame enemu teh uzornih radarjev bridka sabljica in stražarska oblast. Brežiška občina je imenovala sedaj tega moža za nagrajo kot mestno-uradnega slugo.

Preiskave se pa nadaljujejo zoper policijo pred sodnijo in pred politično oblastjo, o uspehu spregovorimo svojedobno zadnjo besedo: Z ozirom na te preiskave prinaša ptujski smrdljivec slike iz Brežic, pi-

sano v pristno barabskem, edino-le temu listu lastnem slogu. Slike polne laži in zavijanj naperjene so proti onim možem, ki so se upali zapričiti boj zoper neznošne policijske razmere. Lažnjivi kljuke naj se le potolaži: časnikarske polemike ne bomo vodili z njim, kar bi tako, rad imel. Za danes izjavimo samo to, da je slovenskemu kmetu jako dobro znano, da oslov glas ne sega do nebes. Slovenska javnost ve pa tudi prav dobro, da so novodobni janičarji najmanj opravičeni do sodbe o vrlinah, ali moralnih svojstvih slovenskih mož. Slovenska javnost v brežiškem okraju ve prav dobro, da hodi marsikateri teh novodobnih janičarjev pod milim solncem s povzdignjeno glavno, dasiravno je že danes dozorel za — konopec.

Zopet nesreča na gostiji. Pri Juriju Vrlec v Grušovju so 15. februarja obhajali gostijo. Po stari, neumni navadi je prišlo iz soseske več fantov na prežjo z namenom si svoje želodce podpreti s kako dobro kapljico ali pa mastno klobasico in če ne dajo z lepa, pa zahtevajo s silo. Ker so pa ti prežarji bili zelo sitni, je eden izmed fantov-gostov vzel nabasano puško in parkrat med prežarje vstrelil. Nasledki so se takoj pokazali: bili so trije fantje težko ranjeni. Dva so pripeljali v tukajšno bolnišnico, tretji pa se je podal v Gradec.

Videž. Umor. Na pustno nedeljo zvečer je v tukajšnji gostilni Ivan Wutte iz znane rodbine na Križnem vrhu umoril svojega svaka železniškega uslužbenca Cirila Leskovar, s katerim sta si bila vedno dobra prijatelja. Pijan je prišel Wutte v družbi svojega bratranca ter nadlegoval zdaj enega, zdaj drugega, jim med plesom noge podstavljal, grozil, da še nočjo mora nekaj narediti, potem da bo sam sebe umoril itd. Leskovar ga opominja, da naj bo miren, Wutte mu, ne da bi se kaj dalje z njim prepiral, zažene nož v levo lice ter mu prereže glavno žilo. Ranjenec je izkrmavel popolnoma ter čez pol ure umrl. Wutte, ki je prej že v Križnem vrhu svojega brata in tudi gostilničarko ranil na levi roki, je po tem dejanju pobegnil. Do srede ga še niso dobili. Pravijo, da sta žandarja v terek naletela nanj pri zajutruku, a se jima je z izgovorom, da mu naj dovolita, da se preobleče, zopet izmuznil ter izginil.

Hrastje pri Mariboru. V nedeljo dne 21. t. m. je nastal v Hrastju med viničarskim sinom Janezom Čeh in med železniškim delavcem A. Borovnik prepir. Slednji je potegnil žepni nož in z njim Čeh-a v levo stran prs sunil in ga težko ranil.

Studence. Pretečeni teden je bila pri nas poroka najodličnejšega mladeniča naše župnije Simona Kitek z vzgledno mladenko Haniko Korun v Klečah. Bilo prav srečno!

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Javna nemška šola. Gotovo bo bralce „Straže“ zanimalo spoznati vsaj po imenu naše čudake, ki zahtevajo nem. šolo. Tedaj sledeči odpadniki so danes „Deutsche“ ali „Deutschgesinnte“ ali „Deutschgeborene“:

Jahn	Urek
Slavič	Matjašič
Novak	Slavič
Gačnik	Krajnc
Bratko	Zirngast
Sedminek	Ploj
Breznik	Jahn
Gomza	Paul
Fiser	Zadravec
Sekol	Živko
Stanzer	Pečovnik
Rožkerič	Novak
Pečovnik	Stanzer
Jelenčič	Wolhart
Wolhart	Gomza
Ploj	Breznik
Urek	Kurbus
Toplak	Jelenčič
Kurbus	Gačnik
Solak	Pihler
Toplak	Bratko
Zirngast	Sollagg
Paul	Toplak
Zadravec	Baldek
Sekol	Lorbek
Sedminek	Rožkerič

K. s. izobraževalno društvo v Brežicah se lepo razvija in raste. V nedeljo priredi javno predavanje, kjer govori g. dr. Benkovič o ljudskem zarovanju. Slišimo tudi, da se v društvu snuje že dekliska zveza. Zivela!

Pisemski papir v korist obmejnim Slovincem z vtiskanimi besedami „Biti slovenske krvi — bodi Slovincu ponos“, prodaja v Brežicah trgovina g. Avg. Šeka. Slovinci, sezite po njem!

Št. Ilj pri Turjakom. Dasiravno imamo pri nas zelo hudo zimo, kakor je najstarejši ljudje zlahka ne pomnijo, vendar to ni zadržalo ljudi, da se ne bi bili v prav obilnem številu zbrali v ponedeljek 22. t. m. v restavraciji g. A. Stimmkarja v Dovžah, ko se je raznesel po župnijski glas, da bo naše bralno društvo tam za pust „nekaj“ napravilo. Naše nad vse požrtvovalne Marijine družbenice so nam znale v igri: „Časica kave“ na prav spreten način vzbujati tek do „kofeka“ tako da se je vsem smejalo srce. Če se pripominjam, da tudi za vse dobro navdušeni možki sploh ni hotel zaostati, ampak na prav prikupljiv način razodeval svoje talente kakor v igrah, tako tudi v deklamacijah, po tem se pač o nas Št. Iljčanih ne more reči, da spimo zimske spanje. Da so dekleta poskrbela tudi za prav mišno petje, razume se samo po sebi. Poskrbelo se je za obilo poštenega veselja in razvedrila, tako da si slišal lahko vedno le ene vprašanje: „Kdaj le še bo zopet kaj?“ Mislimo, da lahko pričakujemo odgovora kmalu po

Vel. noči. To bo zopet veselja — do tačas, pa prav pridno na delo!

Št. Ilj pri Turjakom. Naš kraj je bil letos hudo prizadet po suši. Manjka krme — a pomoči ni od nikoder. Mnogo posestnikov je bilo prisiljenih klati živino doma in razprodajati meso, ker se je živinca tudi za sramotno nizko ceno komaj moglo prodati. Kdo pa ima od tega dobiček? Mesarji, in med temi je tudi naš „dični“ poslanec Ježovnik, on kupuje doma po ceni živino in meso drago prodaja. Znati se mora!

Vrečo z denarjem je našel. Iz Trbovelj se nam piše: Še je gotovo vsem v spominu, ko je nekdo ukradel lansko leto na kolodvoru v Trbovljah 6000 kron, in sedaj bi se bila kmalu naredila druga nesreča pri pošti. Ko pelje zjutraj ob 6. uri 40 minut pošto pismošosa od postaje na pošto Vode, zgubil je z voza žakelj z denarjem, ker je pozabil voz zapreti. Delavec Jug, ki spravlja splave iz Save, gredeč v službo, ga je našel pri cementni tovarni in ga oddal na postaji Trbovlje.

Sv. Lenart pri Vel. Ned. Poročila se je gđ. Verona Korpar, hčerka vrlega pristaša K. Z. g. Tomaža Korparja z g. Filipom Krabonja. Na tej gostiji se je nabralo za obmejne Slovence 4 K 70 v. Narodnemu paru vse najboljše.

Pilštanj. Voltve v tržki občinski zastop bomo imeli prihodnji teden. Vse je pokoncu. Posebno se veliko trudijo liberalci ali štajerejanci — ali kako se že imenuje ta umazana zalega. Drugokrat bomo malo bolj posvetili v ta nesnažni brlog. Na dan voltve ne sme nihče doma ostati, kar pošteno diha. Posebno volilci tretjega — nižjega razreda, vsi na volišče, da ne pridejo v odbor ljudje, ki bi delali sramoto naši občini. Vaša sveta dolžnost je, da volite samo poštene dobro krščanske moze; nikdar pa na listek ne zapišite imena ljudi, ki se vam zdaj dobrikajo, samo da bi tako zlezli malo višje. Ne volite nikogar, ki bere ptujsko krotko ali druge liberalne brezverske liste, in ki ni čisto poštenega značaja! Torej, slovenski krščanski moze, naj nikdo ne ostane doma — in zmaga je vaša!

Planina. Od raznih krajev naše domovine, prihajajo različne novosti in vesti od veselja in slavnosti. Tudi tukaj na Planini smo obhajali dne 1. febr. veliko slavnost, namreč ustanovitve lastne župnije in instalacijo našega ljubljene pastirja č. g. Franca Gartnerja, kateri že čez dve leti delujejo med nami. S svojo neumorno delavnostjo in ljubeznijo so si pridobili srca vseh župljanov. Čuden slučaj, prva, katero so tukaj poročili pred dvema letoma, je bila Marija Žibret iz Pristave in ravno letos kot župnik so zopet prvo poročili sestričino Marije, Frančiško Žibret na Selih. Na tej gostiji se je nabralo za družbo sv. Cirila in Metoda 4 K 25 vin.

Sv. Barbara pod Mariborom. Dne 15. prosinca je šel 68 letni Juri Tomažič, posestnik z Velke Zimice, v hosto neko drevo podirati; po nesreči ga je drevo tako udarilo, da je v groznih mukah trpel še 3 tedne. Še le po treh tednih ga je rešila smrt. Rajni zapušča žalujočega sina in sinaho.

Mekotnjak pri Ljutomeru. V predzadnji številki smo poročali, da nam vsiljujejo socialdemokratske liste: Naprej, Rdeči prapor in razne rdečkaste knjižice. Mislili smo, da bo tega konec, pa ga ni! Da bi svoje delo vršil bolj z uspehom, je ljutomerski general rdečkarjev, Viktor Kukovec, pri nas v gostilni Alojza Stajnika sklical shod po § 2. Prišlo je na shod kakih 20 do 25 oseb. No, in koga ni bilo? Viktorja! Pa kaj za to, saj je našel vrlega namestnika! Od Sv. Tomaža je prišel nek Slokan (Franc Slokan). In ta je vodil shod, ker Viktorja ni bilo. Lep parček to! In Slokan je govoril! Priporočal vse, kar se tiska v socialdemokratski tiskarni! Hujskal je delavce, kopače itd. naj zahtevajo po 2 K na dan! — Res lepo! Vina ne moremo predati po primerni ceni, imamo torej kljub dobremu vinskemu letu škodo, sedaj pa naj še kopačem po 2 K na dan plačujemo?! Kam pa pridemo?! Kupite nam vino po 1 K, po 2 K liter, potem bomo že delavcem lahko več dali! Prepričali smo se lahko, da rdečkarji niso prijatelji posestnika, ne kmeta, ne želarja, ne viničarja! Radi bi odstavili Boga od njegovega trona, nas uboge tlačene želarčke pa iz naše rodne grude! Pa ne bo šlo; Viktor, mi vam svetujemo to-le: Ako res ljubite slovensko delavstvo, po ceni prodajte moko, delajte malo večje in boljše zemlje, pecite večje hlebe itd., pa nam bolj ustrezete, kakor pa če hodite okrog in nas krmite s praznimi besedami!

SOMISLJENIKI, agitirajte za „Stražo“. Skrbite, da dobite s 1. marcem kar največ naročnikov. „Straža“ stane do konca leta 10 K. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike. Vsi na delo za razširjanje „Straže“. Če eden ne zmore cele naročnine, naj stopita dva ali trije skupaj.

Koroško.

Celovec. Umrl je 22. t. m. gospod Matevž Grubelnik v 57 letu. Ta mož je podal izjavo v „Kärntner Tagblattu“, da so ga nemški advokati pri zastopanju njegovih pravic na cedilu pustili in da je potem iskal pomoči pri slovenskem advokatu dr. Bräuer. Provedirali so ga k temu nemškonskonalni listi. Na

to je pa nemški advokat dr. Mesiner v Celovec vložil proti njemu tožbo zaradi razžaljenja časti. Grubelnik je bil bolehen in ni imel sredstev, da bi se bil mogel pri koroških razmerah v tožbo spustiti in je podal na to Mesinerju v zadoščenje klaverno častno izjavo. Ali to preganjanje ga je tako vznemirilo, da je obležal in ga je rešila še le smrt njegovega trpljenja. Javno se govori, da je žrtev gonje nemških listov in tistih, ki za temi stojijo.

Dvojna mera. C. kr. orožniški postaji Podkloštrom je denunciral nek nemec v Strajivesi kmeta Tomaža Šnabl v Draščah, da je pasel meseca avgusta in septembra 2% leti starega, nelicenciranega bika skupno z govedo posestnikov v Draščah na vaškem pašniku. V tem smislu je orožniška postaja Podkloštrom prijavila Šnablno okrajnemu glavarstvu s pripombo, da ima Šnabl še enega bika v hlevu, kateri je licenciran, ter da so posestniki v Draščah Šnablno sporočili, da naj nelicenciranega bika zapre in da Šnabl ni ubogal; končno je bilo v obtožbi omenjeno, da orožništvo Šnablno ni moglo zaslišati, ker ga doma ni bilo.

Ker obtožba c. kr. orož. postaje Podkloštrom ni bila dogodka primerna, se je Šnabl pritožil na c. kr. orož. poveljništvo v Celovcu in je omenil, da bik, ki je bil na pašniku, ni bil 2% leta star, da se ni pasel z govedo drugih posestnikov in da c. kr. orožništvo navadno tožitelje, katerim so prekršitelji postave znani, zavrne na kompetentno oblast.

C. kr. orožniško poveljstvo v Beljaku je Šnablno naznanilo, da je stvar preiskovalo in dognalo, da je postajenačelnik Podkloštrom v omenjeni prijavi popolnoma brez vsakega ugovora (vollkommen einwandfrei) pravilno postopalo. Proti tej izjavi c. kr. orož. poveljstva v Beljaku konstatiramo sledeče:

Preiskavo ni vršilo na licu mesta zgoraj omenjeno poveljstvo, ampak c. kr. postajenačelnik iz Podkloštra — samo z enim orožnikom; ni zaslišalo poveljstvo ne obtoženca in tudi ne pastirja, kateri je Šnablnovega bika (tele) pasel; ni konstatiralo, da je bil bik, ki se je z govedo pasel, še tele in torej še ne za plemo in že dne 25. avgusta 1908 v hlevu; c. kr. poveljstvo ni iz pritožbi priloženega certifikata konstatiralo, da je bil Šnablno licencirani bik še le lani v jeseni 2% leta star (ne pa drugi nelicencirani), omenjeno poveljništvo tudi ni dognalo, da je c. kr. postajenačelnik na Čajni dne 25. avgusta 1908 to zadevo na licu mesta preiskoval, Šnablnovega nelicenciranega bika v hlevu zaprtega našel — in da ni torej imel nobenega povoda Šnablno c. kr. oblasti naznaniti. Vprašamo torej — kateri postajenačelnik je tu pravilno ravnal? Prinesemo tudi sledečo izjavo:

„Podpisani potrdim, ako treba pod prisego, mi se nismo nikoli pritožili, da je Tomaž Šnabl p. d. Štuc v Draščah meseca avgusta približno 3 tedne svojega mladega bika (tele) s svojo lastno govedo pod nadzorstvom pastirja — v Brdih pasel.

Naša goveda se takrat niso pasla v Brdih. Tudi nam ni znano, da bi se bil kdaj kdo pritožil, da Šnabl mladega bika v Brdih pase.

Razun tega ni bil Šnablno bik (tele) meseca avgusta za plemo (nicht sprungfähig).“

Drašče, dne 22. novembra 1908.

Sledi 18 podpisov.

Je-li omenjeno poveljništvo tudi dognalo, da je občinsko predstojništvo v Strajevasi zahtevalo izjavo od načelnika komisije za licenciranje bikov v okraju občine Strajevas — ako je Šnablno mladi bik bil konec poletja 1908 za plemo ali ne — kajti ta izjava se menda glasi — ne, — Slavno c. kr. orož. poveljništvo je v rešitvi omenjene pritožbe pripomnilo, da je bil Šnabl od c. kr. okrajnega glavarstva v Beljaku zavoljo bika kaznovan, za kar pa c. kr. orož. postaja Podkloštrom ni odgovorna. Za to kazen je c. kr. orož. postaja Podkloštrom samo v tem odgovorna — ker je bila nje prijava okraj. glavarstvu v Beljaku, kakor zgoraj omenjeno — dogodka neprimerna.

V kazenskem registru, kolona VII., je c. kr. glavarstvo v Beljaku navedlo kot dokaz prekršenja „pozvedbo“ (Erhebung). Torej na poizvedbo c. kr. orož. postaje Podkloštrom, katere se je vršila, kakor zgoraj omenjeno, se je kmeta kaznovalo. — Še bolj klaverno pa moramo vzeti pripombo omenjenega poveljstva — če se ozremo na razsodbo c. kr. okr. glavarstva v Beljaku samo.

Šnablno je c. kr. okrajno glavarstvo zavoljo navedenega prestopka kaznovalo dne 14. novembra 1908 po postavi od 26. oktobra 1902, dež. zak. št. 20 § 11, stavek 2. S postavo od 3. oktobra 1908 točka 15 je pa bila zgoraj omenjena postava razveljavljena že dne 22. oktobra 1908.

Torej je bil Šnabl obsojen po postavi, ki je že ležala 22 dni mrtva v košu.

Pri ti priliki smatramo tudi umestno omeniti postopanje c. kr. okr. glavarstva v Beljaku in c. kr. deželne vlade v Celovec.

Šnablno je dostavilo c. kr. okr. glavarstvo razsodbo od 14. novembra 1908 po občinskem tajniku v Strajivesi. Šnabl je prošil pred pričami za prepis razsodbe in je rekel, da se bo pritožil proti razsodbi takoj, ko sprejme prepis. Tajnik pa je zapisal nemško, da Šnabl prosi za prepis razsodbe, vseh aktov in za podaljšanje roka za prijavo pritožbe.

Okrajno glavarstvo je dostavilo Šnablno z odlokom od 24. novembra 1908, št. 29224 prepis razsod-

be s pripombo, da mu prepis aktov in podaljšanje roka za vlogo priziva ne pristojne.

Na to je Šnabl vložil proti nepravilnemu ravnanju občinskega tajnika in okr. glavarstva v Beljaku nadgledno pritožbo na deželno vlado in prosil za odpomoč.

Akoravno Šnabl priziva proti navedeni razsodbi do danes še ni vložil, mu je dostavilo c. kr. okr. glavarstvo v Beljaku še drugi prepis razsodbe od 14. novembra 1908, iz katerega je razvidno, da je c. kr. deželna vlada razsodbo c. kr. okrajnega glavarstva v Beljaku od 14. novembra 1908 sklicujočo se na umrlo postavlo — potrdila.

Ako primerimo slučaj Šnabl z onim v Strajivasi in Megvarju je pač razvidno, da pošten Slovenec ne sme bika (teleta) pasti, proti temu ko posili-Nemec nelicenciranega bika skozi pet let in še več za plemu rabi, ne da bi se mu las skrivil. — To je pa tudi dokaz, kako se Slovencem godi na Koroškem in kako se jim deli pravica. — Gospode slovenske in slovanske državne poslance pa opozarjamo na omenjeni slučaj in prosimo odpomoči. — Več sličnih slučajev iz naše okolice objavimo pozneje.

Celovec. Pri c. kr. deželnem finančnem ravnateljstvu sta razpisani dve mesti računskih praktikantov. Čas za prošnje 4 tedne.

Celovec. Pri maškerači, katero je napravil šulerajn na pustni torek, zadela je kap huzarskega poročnika barona Lippe iz Jezernic. Karakteristično, da se je navzlic temu, da je ta častnik sred veselice in sred udeležnikov umrl, plesalo naprej do jutra — vse za pomenčevanje slovenskih otrok. Tega plesa se je udeležilo zopet nekaj mladih slovenskih uradnikov, kar se je v „Miru“ grajalo že prejšnja leta. Pričakujemo, da bodejo dotičniki imeli vsaj toliko sramote še v sebi, da bodejo vstopnini jednako svoto — 3 K vsaka oseba — dali za kako naše obrambno društvo, bodisi za koroško šolsko društvo, bodisi za družbo sv. Cirila in Metoda. Drugače pridemo na dan z imeni!

Volilno gibanje. Vlada je v včerajšnji „Celovčanki“ izpisala volitev v veleposestvu in je objavila zapisnik vseh volitev te (1.) kurije. Ta skupina šteje potemtakem 113 volitev, od teh so samo 4 zanesljivo slovenskega mišljenja: Oskar grof Kristalnik, posestnik v Svincu, v Majzlici, na Srednj. Trušnjah in na Važenbergu, Fajdiga-Lušin-Bartol, posestniki na Zgornj. Trušnjah, komendator Petek na Rebrei, prošt Einspieler v Tinjah. — Mestni magistrat celovski je dal od 24. svečana naprej za 14 dni volilne zapisnike na razpolago, da se pregledajo; kdor jih hoče pogledati, vidi jih v knjigovodstvu na magistratu v uradnih urah in vsaki dan tudi od 12 do 1 opoldne. Do 9. sušca je čas za reklamacije. Volili bodo volilci z začetnimi črkami A—G v deškem oddelku šole na benediktinskem (lesnem) trgu, volilci od H—K v deškem oddelku iste šole, od L—P v šoli na bizmarkovem obmestju, in sicer v deškem oddelku, od Q—S v isti šoli v deškem oddelku, volilci od T—Z pa v občinski hiši (na Starem trgem). Volilo se bo od 3. ure zjutraj do 3. ure popoldne.

Otoče pri Celovcu. Sodniji sta bili naznanjeni gostija Ivana Grätzer in njena hči Ana, ker sta na sumu, da sta kradli.

Roška Bistrica. Martin Erzetič je kradel drva, radi tega se bode moral sprijazniti s sodnijo v Borovljah.

Celovec. Umrli je 22. t. m. Ferdo Trolik, prostovoljec 17. polka na rani v levem očesu. Reklo se je, da je rano dobil pri boritveni vaji navzlic žični avbi (Stierkopf), ki jo je imel na glavi. Nam se pa močno zdi, da je bil ta smrtni slučaj posledica dvo-boja. — Isti dan je umrl posredovalec Mat. Grubelnik.

Beljak. Za ravnatelja obrtne strokovne šole v Beljaku je imenovan profesor na rokodelski šoli v Celovcu Mat. di Gaspero.

Sv. Vid. K nam je premeščen iz Trga sodnik dr. Guntar Orlandel.

Zel. Kapla. Poročil se je Oskar vit. Pauc z gospodično Doro Pruggerjevo.

Trg. V Nemškem Grebinju so orožniki zasačili nekaj kmetov pri igri, ki jo mi Slovenci zovemo „Krnezelj“. Nemci pa „Färbeln“. Kot hazardna igra je strogo prepovedana in dotičniki bodejo morali iti se zagovarjat k sodniji pri Sv. Heml. Prav jim je! Kmetom gre dandanes itak slabo, ni jim treba še hazardirati. Tu na nemški strani so kmetje sploh strastni kartaži. — Na Durah so našli v planinski koči zmrznjenega hlapca Kristijana Prechtina. — Zaradi kraje je sodnija zaprla deklo Luc. Sumič.

Kranjsko

Iz politične službe. Za vladnega kancelista je imenovan sluga notranjega ministrstva A. Colnar. — Vlada kancelist L. Seljak je prestavljen iz Črnomlja v Kamnik.

Vodja bolnišnice v Postojni je postal zdravnik ljubljanske deželne bolnišnice g. dr. Emil Vašek.

Umrli je v Krškem c. kr. sodni oficijal g. Ant. Goslar.

Zupan Spodnje Siske Jakob Burger je od politične oblasti suspendiran, ker je v preiskavi radi aferé z Boltavzerjem. Zupanske posle vodi zdaj začasno Maurer.

Gospodinjstvo šole, primerno za kmečke šole, kjer se bodo kmečke dekleta predvsem praktično poučevala v kuhanju, šivanju in v gospodinjstvu, usta-

novi kranjski deželni odbor na Vrhniki v zvezi s ta-mošnjim mlekarškim tečajem. Šola se otvori 15. mar-ca in se bo vanj sprejelo 40 deklet, ki so vsaj 16 let stara. Zglasiti se morajo do 1. marca.

Velik peruťninarški zavod, moderno in v največjem slogu zasnovan, se otvori v Zgor. Šiški nad Ljubljano. Tozadevna poslopja so že vsa pod streho. Zavod je zasebna last gg. Antona Lehrmanna, uređnika „Peruťninarja“, Antona Krapša in Franca Di-tricha. Zavod bo urejen po sistemu g. Lehrmanna ter se bodo v njem nahajale le naprave, ki si jih je ta gospod pri svojem dolgoletnem delovanju in po svoji skušnji sestavil, oziroma popolnoma praktično izku-sil. V kako velikanskem obsegu se gradi zavod, ki bo stal pod vodstvom g. Lehrmanna, je posneti že iz tega, da bo zavod deloval s 25 valilniki po 200 jajec ter letno vzgojil 60 do 80 tisoč klavnih živali in plemenjakov za rejo. Za to potrebna jajca se bodo do-bivala od 700 čistokrvnih plemenjakov peterih različ-nih plemen. Zavod bo razven tega in potrebnih vz-gajališč za piščeta imel svojo pitalnico, klavnico, le-denico in kuhinjo za živali, stanovanja za uslužben-ce ter svoj vodovod in svojo ozkotirno železnico za olajšanje delovanja v raznih oddaljenih poslopih. Za-vod se skoraj gotovo otvori v mesecem majem 1909.

Zasačen tat lesa. V Škofji Loki sta stanovala dva zakonska pri nekem gostilničarju. Imela sta pri peči naloženo svojo zalogo drv za kurjavo. Zapazila sta, da se zaloga vidno manjša, čeprav nista sa-ma toliko porabila. Tu sta si zmisliła zvijačo, da za-sačita tatu. Natrosila sta v razpoke lesa smodnik in čakala. In še tisti večer je pričelo v peči gostilničar-ja pokati, ker je natroseni smodnik eksplodiral. Na ta način sta zasačila tatu, ki je bil sam krčmar.

Primorje.

Občinske volitve za Volosko in Opatijo. Za župana je bil znova izvoljen dr. Stanger. Občinski svet sestoji skoro iz samih Hrvatov.

Rabijaten pijanec. V četrtek zvečer so morali odpe-ljati Feliksa Graša na opazovalnico tržaške bolnice, ker je doma vse pohištvo razbil in so na njem konstatovali deli-rum tremens.

Nalezljivih bolezni je bilo naznanjenih v pretečenem tednu v Trstu 22 in sicer je obolelo na škrlatici 12, na davici 6, na ošpicah 2, na dušljivem kašlju 1, na mrzlici pa 1, 4 so umrli na škrlatici in 2 na davici.

Požar. V tapetniški delavnici vdove Marije Askvini je izbruhnil požar. Prevrnila se je svetilka in ogenj se je naglo razširil na bližnje omote žime in drugo tapetirarsko blago v delavnici. Prihтели so ognjegasci, ki so pogasili požar po enournem delu. Marija Askvini ima škode okoli 1000 kron. Delavnica je bila zavarovana.

Vinska kriza v Istri je taka, da so ljudje jeli sami misliti kako odpomoči. Po vzgledu svojih rojakov na Goriškem, so se tudi istrijski vinogradniki zjediniili in usta-novili za skupno prodajo vina v Trstu zadružno istrsko prodajalno vina.

Avtomobil povozil prašiče. Dva tržaška gospo-da sta dirjala z velikansko hitrostjo po cesti proti Il. Bistrici. V tej naglici sta pa zavozila med oređo prašičev in jih 14 povozila. Pri obravnavi sta bila kaznovana na 300 K globe rad; nepredvidne vožnje in povrnitev škode v znesku 300 K. Za omenjena gos-poda je bil ta izlet na avtomobilu pač malo predrag za 600 K od Trsta pa do Il. Bistrice.

Parni stroj se je razletel. Na parniku „Peter Zrinjski“ se je razletel parni stroj, ko se je vračal iz Opatije proti Reki. Vsléd tega je nastala velika zmešnjava in panika med potniki. Parnik so spravili nazaj v pristanišče, kjer so se mogli potniki izkreati brez nadaljnjih ovir.

Ranila ga je odletela kroglija. V gostilni Jožeta Maraseviča v Trstu so sedeli zbrani nekateri gostje med temi tudi 66 letni delavec Anton Rapotec in iz Trsta izgnani Peter Signoretto iz Kopra in še nekaj drugih. Kar naenkrat je nastal med njimi prepir, pri katerem so se ometavali s stoli in kozarci. Eden pre-tepačev je bil od Signoretija z nožem ranjen. Da bi pretepače ustrašil je Marasevič ustrelil s samokre-som v ržak, a je kroglija odletela in zadela Rapotca v hrbet. Na strel so pretepači zbežali iz gostilne. Ranjenega Rapotca so sprejeli v bolnico in mu vzeli kroglijo iz rane.

Narodno-obrambno delo.

Sodnjska imenovanja.

„Kako dolgo se bode vlada zlorabljala potrpež-ljivost slovenskega naroda“, kličem zopet na Dunaj. Imate li pri vladi zavezane oči, da ne vidite, kako razburjate ljudstvo pri vsaki priliki, kadar se imenu-jejo uradniki za Spod. Stajer? Vsi opomni sloven-skih poslancev so bob v steno; vsi dokazi, da morejo vspešno voditi ljudstvo le uradi, ki razumejo ljudstvo in njegove razmere, so brezuspešni. Vsi tehtni razlo-gi, ki govore za nameščenje slovenskega uradništva na Spod. Stajerskem, ne morejo podreti zastarelega sistema naših avstrijskih vlad, ki se dajo vpreči od raznih nemških in nemškutarskih društev v jarem, da jim pomagajo širiti germanizacijo. Delovanje teh vsenemških društev je pogubno državi, vendar se podpira od zgoraj, podpira na brutalen način. Ko-maj je zasedel novi justični minister, pl. Hochenbur-ger svoj stolec, se že hoče priklopiti nemškim kriča-čem alpskih dežel. Ali ni to direktno izzivanje Slo-

vencev, če se v ormoškem okraju, kjer 18.624 Sloven-cev in le 652 nemških renegatov, s pičlim številom pristnih Nemcev vred, ali pa v brežiškem okraju, kjer živi 18.224 Slovencev in samo 810 Nemcev — ve-činoma posili-Nemcev —, ali pa v celjskem sodnem okraju, kjer prebiva 39717 Slovencev in 6190 Nem-cev in ponemčencev, namesti nemške sodnike?! Ma-rigor je seveda tudi moral dobiti moža nemškega mišljenja, znanega dr. Oswatitscha. Saj je „Marbur-ger Zeitung“ nedavno v nekem uvodniku, ki je bil tako nesramen, da ga je moralo državno pravdnštvo celega zapleniti, natočevala in sramotila slovenske sodnike in zahtevala njih nadomestitev z nemškimi. Hochenburger je torej dobro začel in če bo tako na-daljeval, sme si biti v svesti, da mu bodo nemški Volksrati in vsenemske družbe pele slične slavospe-ve kakor njegovemu famoznemu kolegu Schreinerju. Slovenci pa bodo njemu in celi Bienenrthovi vladi za-peli drugo pesem. Naši poslanci so v zvezi z vsemi Jugoslovani in Čehi v opoziciji proti vladi. Sodnjska imenovanja na Spod. Stajerskem so pokazala, da je ta opozicija povsem upravičena in da se še mora po-ostriiti. Strmoglavit se mora ne samo ta, ampak vsa-ka vlada, v kateri sedijo ministri, ki menijo, da je njihov poglavitni poklic, izvrševati naloge, poverjene jim od nemških Volksratov, ki Slovencem ne pripuste niti mrvice njihovih pravic. Slovence pa pozivlamo, da tudi nasproti nemškemu sodnikom in vobče uradni-kom branijo pravice slovenskega jezika ter povsod in dosledno zahtevajo slovensko uradovanje. Slovenski kmet, slovenski delavec, slovenski izobraženec, brani vztrajno pravice svojega jezika!

Nemško uradništvo. Nemci so izračunali, da je v nemških krajih baje nastavljenih 9641 čeških uradnikov, ki dobivajo 20 mil. kron plače. Svetuje-mo svojim sosedom, naj rajše izračunajo, koliko nem-ških uradnikov je po slovenski zemlji. Dobili bodo številko, ki je relativno veliko večja nego ona slo-vanskih uradnikov na nemškem teritoriju. In potem naj to statistiko izpolnijo z izkazom, koliko teh nem-ških uradnikov zna dovolj slovenski. Če tudi porabi-mo najnižje merilo, namreč da dotičniki znajo vsaj teliko in tako govoriti, da jih priprosti ljudje za silo razumejo, bo ta statistika za nemške uradnike izpad-la jako nepovoljno. In kaj šč je naj porečemo o nji-hovem pisnem jeziku, ki pravi in pravilni slovenšči-ni ni niti od daleč podoben? Pride pa še tudi v po-štev, česar nobena statistika povedati ne more, nam-reč občevanje z ljudstvom. Koliko jih je med temi uradniki, ki imajo srce za ljudstvo, ki niso odurni proti njemu, se ne zadirajo vanj, temveč ravnaajo le-po ž njim? In kakšna je kolegijalnost teh uradnikov napram njihovim slovenskim tovarišem? Koliko po-vse opravičenih pritožb je že bilo slišati v tem ozi-ru. O slučaju Povalej ni treba, da bi podrobneje iz-pregovorili, saj se je vršil v bližnji preteklosti. In tudi pred dvema dnevoma se nam je sporčila pri-tožba nekega slovenskega sodnjskega uradnika, da nekateri njegovih nemških kolegov seveda z največjo ljubeznjivostjo na obrazu pazijo na vsako njegovo službeno kretnjo, da bi se ga moglo na višjem me-stu denuncirati, češ, da je radikalni ali fanatični Slovenec, kar naj potem njegovo avanziranje one-mogoči ali vsaj otežkoči. Slovenske uradnike, ki se morajo boriti s takimi in še drugimi težavami, bomo vselej vzeli pod svojo zaščito in opozarjali, kompe-tenne faktorje na prepotrebno odpomoč in odpravo neznosnih razmer. Slovenska obramba vsebuje kot važen del obrambo — slovenskega uradništva.

Nemci se pritožujejo nad madžarsko narodno nepravilnostjo in nestrpnostjo, ker nemški koloniji v Budimpešti ne dovolijo ustanovitve nemške zasebne šole. Madžarsko nestrpnost obojamo tudi mi. Toda vprašamo Nemce, ali je njihovo ravnanje nasproti Čehom na Dunaju, Slovincem v Celju in osobito v Mariboru drugačno? Nič drugačno ni, še hujše. V budimpeštanskih ljudskih šolah se podučuje tudi nemški jezik in celo nemško slovstvo: če se tudi ne do-sežejo bogvekaki uspehi, nekaj se otroci vendar na-učijo. Ali pa se na nemških ljudskih šolah v Celju in Mariboru podučuje tudi slovenščina? Nikjer! Še celo z branjem in pisanjem latinice se tako dolgo od-laša, da se učenci je komaj priučijo, samo da ne po-stanejo sposobni brati in pisati slovensko. Otrsite se torej krute nepravilnosti nasproti nam, in potem bomo vaši zavezniki v boju proti madžarski nasil-nosti!

Za obmejne Slovence: Gostje ob priliki poro-ke gđ. Verone Korpar in Filipa Krabonja pri Sv. Lenartu pri Vel. Ned. 4 K 70 vin. — Na gostiji g. Martina Jančič v Makolah 5 K 64 vin. — Na gostiji Franca Sagaj in Jožeta Štuhec v Ključaroveh 6 K.

Državna zveza nemških železničarjev. Ta zve-za, ki je prav porabna služabnica nemških Volksra-tov in obrambnih društev, ker prično sestavlja ime-nike vseh slovanskih uradnikov in poduradnikov ter uslužbencev na železničnih progah, ima že tudi do-kaj podružnic na slovenskem ozemlju. Ta podružnica hočejo, da bi uspešneje delovala v dosegu svojega namena, zasnovati ožji stik med seboj. V to svršč so se zastopniki podružnic Maribor, Pragersko, Ptuj — Beljak se je oprostil — Zeltweg, Wolfsberg, Knittel-feld 21. februarja zbrali v Ptuj. Popoldne istega dne je podružnica Ptuj imela svojo občni zbor. Podružni-ca šteje 58 članov. Predsednik Siegl je konstatiral, da je sklep, naj se vsi spisi kolekujejo z obrambnim kolegom in naj bo vsak član tudi ud kakagega obramb-nega društva, že dejansko izvršen. Zahvalil se je

tudi Orniku, Plahkiju in Linhartu za „moralčno“ podporo in Südmarki za to, ker je podružnični knjižničar daroval 15 knjig. Končno je zastopnik Državne zveze pozivljaj h krepkemu in vztrajnemu izpolnjevanju njenega namena. Namen je seveda vsenemski politično zedinjenje vseh Nemcev, in ker to ni tako kmalu mogoče, pa vsaj gospodarsko. Vidimo, da so gospodje malo obzirni napram slovanskim narodnostim, temveč jih odbijajo in oškodujejo, kjer le morejo. Neizogiben je torej naš upor in naš klic: Dajte nam slovenske železnične uradnike! Nemški uradniki naj gredo v trdo-nemške knjaže: Slovanski železnični uradniki pa naj kmalu ustvarijo s stanovskim društvom tesno zvezo med seboj! Kar je dovoljeno Nemcu, mora biti tudi Slovencu dovoljeno.

Nemška kolonizacija na Poljskem. Nemci so se vrgli na sistematično kolonizacijo na celi črti od Poznania pa do Rige. Ona mrzlična kolonizacija v Poznaniu je dosti znana. Sedaj so jeli Nemci v poljskem kraljestvu kupovati velike komplekse zemljišč, plačujoči za nje velikanske svote denarja. Te svote so bile tako velike, da so morali denarni zavodi odstopiti od misli na kup. Kupili so jih potem nemški kolonisti, za katerimi je stala državna banka berlinska. Nemci vživajo popolno zaščito vlade, katera se posebno veseli narodnega poljsko-nemškega ruvanja v Rusiji. Vsa prizadevanja poljskih rodoljubov, da ne bi prišla ta zemljišča v nemške roke, so ostala brez uspeha. Edino, kar so mogli Poljaki doseči, je bilo, da so s preziranjem dotičnih, ki so svoje imetje prodali, dosegli to, da se skoro ne dobi ne eden Poljak več, ki bi prodal Nemcu svojo posest. Nemci delajo po gotovem načrtu. Poznanske Poljake mislijo etnografsko in ekonomsko popolnoma odtrgati od kraljevine Poljske, Poljake odtrgati od Poljakov v Rusiji, da bi jih osamljene lažje pogoltnili. Treba je proti temu dobrega odpora, da se ne vresničijo skomine in želje lačnega tučca.

Südmarka je sklenila, da odslej ne bo več prispevala k zgradbi in opremlitvi šol in podpore popolnoma prepustila nemškemu Schulvereinu. Ta sklep je svedok, da se bo Südmarka še v večjo vneto vrgla na kupovanje slovenske zemlje in nemško naseljevanje. Kar se je že zgodilo v St. Ilju, preti nam še drugod ob jezikovni meji. Šolskih zgradb torej Südmarka ne bo več podpirala, podpirala pa bo tiste, ki bodo v šolah pomemčevali slovensko dedo. Südmarkino vodstvo je namreč izjavilo, da je tudi v bodoče pripravljeno, nemškim — bolje posilinemškim — učiteljem na jezikovni meji s svojo pomočjo biti ob strani, to se pravi, jih z denarjem podpirati. Krvnina za nemoralno raznarodujoče delo! Janičarska mezda za narodne izdajice!

Manjšinsko delo med Čehi. Obrambno društvo za severno Češko (Narodni Jednota Severočeska) deluje prav živahno in z velikim uspehom. V preteklem upravnem letu je imelo 42.555 članov v 751 podružnicah, izmed katerih je 92 v nemških občinah. Denarni promet je znašal 506.800 K. Veliko skrb je to društvo obračalo na manjšinske češke šole, katerih je na severnem Češkem 53 z 13.796 učenci. Za te šole je društvo potrošilo 13.121 K; zadnji občni zbor je tudi sklenil darovati 100.000 K za češko meščansko šolo v Mostu (Brüx), ki je v narodnem oziru prav važna postojanka na severu.

Tudi severnočeško obrambno društvo smatra slično kakor naša Slovenska krščansko-socialna zveza vzbujo narodno zavesti in razširjanje narodne izobrazbe kot velevažno obrambno in ohranjevalno sredstvo. Ljudstvu daje v roke v pravem narodnem duhu spisane knjige in časnike. Za knjižnice je glavno vodstvo izdalo 3913.4 K, posamezne podružnice 4664.6 K, skupaj 8577 K. Društvo je imelo 340 knjižnic z 78.042 knjigami. Bralcev je bilo 15.902 z 141.295 izposojili. Predavanj se je priredilo 635, 333 gledaliških predstav, 538 raznih veselice.

Društvo izvršuje narodno obrambo tudi na gospodarskem polju. Sklad za zemljišča znaša 14.421 kron. Za posestva se je izdalo 43.209 K, za skupno nabavo poljedelskih strojev 34.000 K. Izposojil se je izdalo 43.407 K, podpor pa 14.422 K. Za božičnice se je uporabilo 30.681 K. Društvo je tudi posredovalo pri prodaji in nakupu posestev, pri delavcih, ki so iskali službe, pri delodajalcih za delavce, pri vajencih itd. Pripomniti je še treba, da je glavni zbor priporočal, naj se vsi pridno potegujejo za splošno volilno pravico za občinske volitve.

Razgled po svetu.

Protijaponska struja v Ameriki napreduje vedno bolj. Tudi država Nebraska je sprejela protijaponsko predlogo, a isto tako se pripravlja v Oregonu zakonska osnova, po kateri se zabranjuje vsem Azijcem nakup zemljišč. Živo se razpravlja konferiranje Roosevelta z zastopniki države Kalifornije, ker se misli, da je Japonska že ugovarjala proti temu gibanju.

Nordijske igre so se vršile prošli teden v Stockholmu na Švedskem. Igre so se vršile na smučah. Tekmovalci so imeli krasen teren, po katerem so smučarje drčale kakor blisk.

Nov nilski nasip so otvorili nedavno Egipčani pri Esneku. Storili so s tem zopet velik korak dalje v velikem delu regulacije reke Nila. Ta novi nasip služi za to, da oskrbi pokrajino Kenh z vodo in tako omogoči dve žetve na leto, kjer je bila prej samo

ena mogoča in še tista jako slaba. Novi nasip ni drugega kakor nekak nastavek velikega Assuansklega nasipa. Ta nasip ima 120 zatvornic, ki so široke po 16 in pol metra. Vsaka zatvora se da zapreti z dvema vrati, katere se lahko regulirajo po visočini stanja nilske vode. Gradnja so jeli ta nasip 1906. in je bilo pri tem delu zaposlenih 10.000 delavcev.

Maksim Gorkij izgnan. Vesti iz Rima javljajo, da je policija v Neapolju sporočila Maksimu Gorkiju, proti kateremu je izdala ruska vlada tiralnico, naj takoj zapusti italijansko državo.

Zenske demonstracije na Angleškem. Zenske prvoboriteljice, takozvane sufragetke, so priredile veliko demonstracijo pred stanovanjem ministra Asquitha. Policija je zgnala demonstrantkinje in jih 20 aretovala. Demonstrantkinje so obsojene na 2 do 5 funtov šterlingov ali pa na 2 tedna do enega meseca zapora.

O Sven Hedinovem potovanju prinašajo londonški časniki velezanimive vesti. Za one tri in pol leta, katere je Sven Hedin prebil v Aziji, je bil dve leti v Tibetu. Prvo leto je potoval 84 dni, ne da bi videl kakega človeka, drugo leto pa ni videl človeka 64 dni. V kraju Indusa je našel Sven Hedin dve novi provinciji z nomadi. V Tibetu je prehodil 6000 kilometrov, kjer se je moral vsaki dan roke in lice z indijskim barvilom namazati. Obleden je moral biti vedno v tibetanski noši. Vse karte in načrte, katere je on narisal, je moral skrivati v rižu. Njegova karavana je izgubila za časa potovanja po Tibetu 170 konj in oslov.

Prince Sua vjet. Iz Teherana je došla vest v London, da so revolucionarji vjetli princea Sua es Sulstaneh v Rešatu. Prince Sua se je vračal s svojega potovanja po Evropi. Revolucionarji zahtevajo 1000 funtov šterlingov odkupnine za princea.

Kolera na Ruskem. V Petrogradu se kolera vedno bolj širi. Zadnji čas je obolelo zopet 45 oseb, 5 jih je pa umrlo.

Vlak so ustavili v noči roparji v Denveru (Colorado) v Ameriki. Vlak je vozil na progi Atlantik s hitrostjo 60 kilometrov v eni uri, kar začuti strojevodja preteči glas in ko se obrne, vidi namerjen samokres pred obrazom. Razbojniki so prisilili strojevodjo, da je ustavil vlak. Nekaj jih je ostalo pri njem na straži, drugi so pa oropali med tem časom poštni voz, s katerega so odnesli vrednosti v znesku 175.000 kron in potem izginili brez sledu.

Orkan v Avstraliji. Kakor se poroča iz Sidneja, je divjal na otoku Nova Kaledonija strašanski vihar, ki je uničil nebroj ribiških čolnov. Veliko število ljudi se je ponesrečilo.

Razstava v Carigradu. V Carigradu se je postavil italijansko-turški odbor za industrijalno in komercialno razstavo, ki bo otvorjena še letošnjega leta. Odbor je že pričel predpriprave za to razstavo.

Nov koledar za Turško. Državni svet je sklenil v zadnji seji, da se s 1. marcem upelje novi koledar v vsem državnem poslovanju in to oni novega stila.

Glavna razprava proti Siezyskemu bode meseca aprila t. l. Razprava bo trajala dva dni, ker bo na njo povabljenih več prič kakor pa pri prvi razpravi.

Vnuk predsednika Roosevelta se je ponesrečil. 19 letni dijak Harvard univerze Robinson, stricnik Roosevelta je padel v polspanju iz okna svojega stanovanja in je bil takoj mrtev, ker si je zlomil tilnik.

Potres na Španskem. V Elche so občutili v pondeljek zelo močne potresne sunke. Ljudstvo je prestrašeno zbežalo na prosto. V cerkvi je nastala grozna panika; vse je hotelo ven. Pri tem je bilo ponesrečenih več žensk in otrok. Tudi na mnogih drugih krajih so se prigodile enake nesreče vsled nastale panike.

Narodno gospodarstvo.

Avstrijske železnice in državno gospodarstvo. Pod tem naslovom je izdal prejšnji železniški minister Wittek brošurico, v kateri obravnava stanje železnice od leta 1897. do 1906. V tem času se je pomnožila mreža državnih železnic od 9.431 kilometrov na samo 13.226 kilometrov, medtem, ko se je mreža drugih železnic pomnožila od 17.315 na 21.994 kilometrov. Mnogo bolj je naraščal osebni promet. Na državnih železnicah se je vozilo leta 1897 44, a leta 1906 pa že več kot trikrat toliko, to je 119,47 milijonov ljudi. Na vseh železnicah se je povzpnil osebni promet od 115.09 na 207.1 milijonov. Enako je bilo tudi v blagovnem prometu. Na državnih železnicah je bil blagovni promet naraštel od 34,11 na 71,74 milijonov ton, medtem ko je blagovni promet na ostalih železnicah narasel od 104,92 samo na 144,26 milijonov ton. Glavnica avstrijskih železnic se je v istem času pomnožila od 5226 na 7365 milijonov kron, od teh je odpadlo leta 1903. na državno železnico celih 4295 milijonov. Posebno zanimivo je obrestovanje te glavnice. Obrestovanje glavnice državnih železnic je omahovalo med 2,19% in 2,80% po priklopi aerarjalnega davka pa med 1,29% in 3,04%. Radi tako nizkega obrestovanja so narasli stroški državi tako, da je znašala pasiva bilanca leta 1907. 18.404 milijonov kron, katera pasiva je vedno naraščala in dosegla leta 1901 maksimum 43.629 milijonov kron. Od tukaj

nadalje je pa hitro upadala in je bila leta 1906. znašala samo 4.699 milijonov kron.

Izplačevanje v marcu poteklih kuponov. Državno-dolžna blagajna je pooblašena, vse s 1. marcem 1909 dotekle kupone 4% ne avstrijske davka proste državne rente, 4% ne prioritetne obligacije moravske obmejne železnice in sicer 5% nega, posojila I. emisije, 3% posojila I., druge emisije in od leta 1904, 4% njih prioritet cesar Ferdinandove severne železnice, emisije 1880, 4% njih Vorarlberških železniških prioritet, dalje one omenjenega dne zapadle kapitalije in dobički premijnega posojila od leta 1864 (in sicer kuponi srebrnih prioritetnih obligacij Vorarlberške železnice in 5% ne ogrsko-gališke železnice I. emisije na zahtevo tudi v notah), od 27. februarja t. l. brez odštevanja eskontnih obresti izplačati.

Obrtno - zadružna zveza proti obrtnošolskim kaznim. Nižjeavstrijski deželni zbor je v svoji zadnji seji sklenil olajšati obisk učencev nadaljevalnih šol v tem, da obrtniki svoje učence takrat odpošljejo, ko niso tako potrebni pri delu. Ker pa ta sklep še ni sankcioniran, je šolski svet nadaljevalnih šol sklenil, kaznovati one obrtnike, katerih učenci so zakasnili obisk šole. Dunajska obrtno-zadružna zveza je sedaj sklenila, posredovati pri šolskem svetu, da z ozirom na to, da zakon še ni stalen, milejše postopa in po možnosti spregleda že odločene kazni. To posredovanje bo imelo, kakor je upati, uspeh ter se bodo kazni odpustile, ako se ne bo dogodil nikak slučaj zamujenja več.

Revizija francoske carinske tarife. Republikanski komite za trgovino in industrijo je sklenil vložiti pri parlamentu vlogo, v kateri se parlament naprosi, naj sklepe revizije carinske tarife, da ne bo v škodo trgovini in zunanjim razmeram Francije.

Osnova novega petrolejnega kartela. Zastopniki deželne zveze galiških producentov surovega olja inženir Wolski, Dlugocz, grof Zamojski in dr. Goldhammer so se mudili zadnje dni na Dunaju, da se posvetujejo o zadevah zveze. V posvetovanju je bila zidava novih rezorvarjev za surovo olje in oddelek za ločitev bencina pri čiščitvi. Kakor razprave kažejo, bodo držali novi rezorvarji še nadaljnjih 30.000, eventualno 50.000 vagonov vsebine. Graditi se bo pričelo v Justanowicah že v sredo marca meseca t. l. in v začetku majnika se bodo rezorvarji že lahko napolnili. Zaradi naprave za ločitev bencina se misli postaviti blok vseh rafinerij Galicije v tem smislu, da se domenijo ti s producenti surovega olja na ta način, da bodo skupno prodajali svoje produkte. Rafinerji naj pa s preprodukcijo surovega olja črez potrebe svojih rafinerij pristopijo k deželni zvezi.

Novo jeklo. Na Angleškem so iznajdli nove vrste jekla. Tvrška Jonas in Colver, katera ima velike tovarne za jeklo v Sheffieldu, je iznašla po desetletnem preiskovanju novo vrsto jekla, kateri je tri do sedemkrat trši od sedanjega jekla. Profesor Arnold je predaval na kraljevi akademiji v Londonu o tej novi iznajdbi.

Trgovci žita in podonavski parobrodna družba. Trgovci žita so sklenili na skupnem sestanku, da se bo sistiral ves poslovni promet od početka nove vožne sezone do 30. junija s podonavsko parobrodno družbo. To se je sklenilo, ker se je omenjena družba premalo ozirala na opravičene zahteve trgovcev. Dosedaj se je priglasilo temu sklepu 20 žitnih trgovcev iz Budimpešte.

Tudi dunajske žitne tvrdke nameravajo podvzeti iste korake proti podonavski parobrodni družbi, kakor budimpeštanski trgovci.

Izvoz petroleja v Orijent. Turčija porabi vedno več petroleja. Porabla se je že dvignila nad 3. mil. zabojev (90.000 ton). Na uvozu v posodah participira Rusija z 60%, Rumunija z 35% in Avstro-Ogrska z 5%. V Bolgarijo se je uvozilo v posodah približno 520.000 zabojev, na Grško 200.000 zabojev in v Egipt 300.000 zabojev.

Nadaljno znižanje cen železu. Zaradi jako neugodnega stanja železnega trga na Nemškem je prišlo v krogih železnega kartela to vprašanje na površje, ako bi se pri otvoritvi plovitbe na Labi koncem tega meseca uvoz povečal. Sedaj se bodo pričela tožadevna preračunjenja, katerih rezultat bo, ali se bodo v prvi polovici znižale cene za drugi kvartal ali ne.

Novi petrolejski vrelci v Južni Ameriki. Pri Rivadávia v Braziliji so našli nove petrolejske vrelce, ki so jako močni. Z vrtanjem se nadaljujejo, ker se nadejajo priti še do več vrelcev.

Najnovejše vesti.

Ptujski dogodki pred sodiščem.

Danes dopoldne se je vršila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obravnava proti gg. Vinku Engelman, učitelju iz Trsta, in Pregleju, posestniku iz Ptuj. Državno pravdnštvo ju je tožilo radi hudodelstva po par. 279 in 283, storjenega dne 13. septembra l. l. v Ptuj ob priliki glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda. Sodnemu dvoru je predsedoval dr. Freidl, obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Verderber, obtožbenca je zagovarjal dr. Rosina. G. Vinko Engelman je bil oproščen, Preglej pa je dobil tri tedne ječe zato, ker se je baje prebudo branil napadov ptujskih Nemcev. — Popoldan ob 4. uri se vrši radi istih dogodkov obravnava proti Janezu Muršec.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Valilnike (za umetno valenje piščetov) in druge perotninarke potrebuje izdeluje po ceni in priporoča Podružnica osrednje perotninarke zadruga Mengša Kranjsko Ceniki na zahtevo vsakemu zastoj. 57

Posestvo se takoj proda, arondirano, 108 oralov gozda, 48 oralov njiv in travnikov, 5 gospodarskih poslopij, 2 hiši. Cena nizka. Ponudbe na upravištvu „Straže“ pod šifro: Lepo posestvo. 58

Prostor (lokal) tik mesta Celje, kjer je do zdaj dobro obiskana trgovina mešane stroke, se da takoj zopet v najem ali pa proda s hišo. Natančneje pogoje pove uprav. „Straže“. 5

Učenec, ki ima veselje do trgovine se takoj sprejme. Več pove trgovina v Mariboru Tržaška cesta št. 7.

Majhne orgle s tremi registri v manualu in enim registrom v pedalu, pripravne za majhno cerkev ali kapelico, se po ceni prodajo pri Jožefu Brandel, izdelovalcu orgelj v Mariboru. 48

Učenec, sin poštenih starišev, se sprejme po doverjenju ljudske šole takoj v trgovino z mešanim blagom pri Ivanu Traun-u, Ptujška gora pri Ptuj. 50

Proda se lepa, lično opremlena, enosadstropna hiša v Mariboru s preostvom in vinogradom za 16.800 kron. Natančneje pojasniti daje J. Moser, anonsni urad Briksen, Weissenturangsasse št. 6, Tirolsko. 64

Učenca kakor tudi učenko z dobro šolsko izobrazbo iz boljše hiše sprejme v trgovino mešanega blaga Adolf Eichberger, trgovec Slivnica pri Sv. Juriju ob juž. žel. 52

Posestvo z lepim sadonosnikom, 3 orale zemljišča, 10 minut od državne ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restant „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 31

Učenec, sin poštenih starišev, se sprejme po doverjenju ljudske šole takoj v trgovino z mešanim blagom pri Ivanu Traun-u, Ptujška gora pri Ptuj. 50

Trgovina mešanega blaga, goštilna, zganjetoc s prodajo tobaka, vinograd v ameriškansko trto zasajen; prostorna hiša, krita z opeko, v prodajalni potrebna oprava, nadalje vrt za zelenjavo, se proda radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Kedo, pove upravištvu. 43

Cerkveni slikar

Peter Marković
akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateljeju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Razpis.

Les iz parcele št. 886 z 2727 m³ se bo dne 17. marca 1909 v župnišču v Šmartnu na Dholici prodal. Najnižja cena 8 K za m³ stoječega lesa.

Natančneje pojasniti ustmeno ali pismeno daje župnijski urad Šmartin na Dholici P. Porčič ob jezeru, (Koroško). 68

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.
se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! **Svoji k svojim!**

Slikar in pleskar
Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svoje obrt po najnižjih cenah.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strapi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri-
vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po
znižanih cenah pri 34

„Obrtni zadrugi mizarskih mojstrov“
v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Svečar in medicar

Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30
priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih
voščenih sveč. 20

Dosedajni promet čez 4 milijone.

Vplačani deleži zadrugnikov: 18530 K

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::

Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec

Maribor, Šolska ulica 2.

55

Marija Vezjak, Maribor

Šolske ulice št. 4.

Izdelovanje pletenin na stroju in sicer: nogavice, bluže, jopiče itd.

Vsa v svojo stroko spadajoča dela po nizkih cenah. 36

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago ::

! se priporoča za obilni obisk. !

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

vybena in umetna kamnoseška
obrt s strojnim obratom. ...

vrševanje vseh stavbenih del:
or stopnic, fasad, podbojev,
nolov, nastaykov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ...

Specialna delavnica in podo-
barski atelje za umetna cerkvena
dela kakor: altarjev, obhajilnih
miz, prižnic, kropilnih in krstnih
... kamnov itd. ...

Brušenje, puliranje in struganje
... kamena s stroji. ...

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih
spomenikov iz različnih marmornih
vrst granitov in sijenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih
... rodbinskih grobišč (rakev)...

Tlakovanje cerkva, dvoran in
hodnikov s šamotnim ali cementnim
... tlakom. ...

Izdelovanje pohištvenih plošč iz
različnih najbolj idočih marmornih
... vrst v vseh oblikah. ...

Popravljanje spomenikov, udela-
... vanje napisov v iste. ...

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta štey. 5

Zastonj

se ne trži, ampak po zmerni ceni s ti-
skovinami za posojilnice, ki so pri lju-
bljanski ali celjski zvezi, za občinske
urade, za krajne šolske svete in šolska
vodstva, za odvetnike, notarje, trgovce
obrtne in zasebnike in vsa društva.
Krasne diplome za častne ude, zavitke
in pisma s tvrdko, vizitke, vabila za
društvene veselice, lepake in letake iz-
deluje tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zastonj

se ne trži, pač pa po nizki ceni s
trgovskimi knjigami, odjemalnimi knji-
žicami, papirnatimi vrečami, kredo, svin-
čniki, črnilom, peresi, tablicami, kartami
za tombolo, lampijoni, papirnatimi kro-
žniki in serviet, pismenim papirjem v
mapicah in kasetah, albumi za foto-
grafije in razglednice, spominskimi
knjigami za gospodične, vsakovrstnimi
... razglednicami. ...

Zastonj

se ne trži, pa ugodno kupite podobice
za molitvenike, slike v spomin na prvo
sv. obhajilo, podobice sv. družine za steno
z milo godbo po 15 K in 20 K, sten-
ske slike papeža, cesarja, škofa, raznih
svetnikov, rožne vence iz ribje kosti,
lesa in kokosa, svetinje iz aluminija, ki
nikdar ne rjavijo, škapulirje vsake
vrste, križce stoječe, ki se rabijo pri
... bolnikih in križe viseče za steno. ...

Za nakup priporočamo tvrdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske
obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago,
vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno
za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naram-
nice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge,
zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da
kupujete vse manufakturno
blago v trgovini, kjer je dobro
in najceneje in taka je trgovska hiša
na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastonj, blago
proti povzetju in čez K 20—franko p
avstro-ogrskih deželah.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osemmesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papilarni
varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojajo na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vritvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvršni
praznike. — V uradnih urah se sprejema in iz-
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago denarce hranilne nabiralnice.